Mr.I.PENIKS
4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

Latvian Newspaper for America
Published twice weekly
by the Publishing Co DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Office:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792
General Representative in USA:
DV Pārstāvība ASV 31-43 Steinway St. Long Island
City 3, N.Y. USA. Telephone — Yellowstone 2-7843.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA AMERIKĀ

Nr. 14. TRESDIEN, 1951. G. 21. NOVEMBRĪ 1. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — Dr. iur. HUGO VITOLS
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija un galvenais pārstāvēns:
DV Pārstāvība ASV 31-43 Steinway St. Long Island
City 3, N.Y. USA. Telefons — YEllowstone 2-7843.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.00;
par 6 mēn. $8.00; par 1 gadu $15.00
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.30; tekstā $2.60
par vienu collas telpu 1 reizē

Prasa sarunas atlikt

Maskavā, Korejā. — Komūnisti pieprasījuši apakškomisijas 26. sēdē, kas notika pag. svētdien, atlikt sarunu turpināšanu līdz trešdienai, motivēdami savu prasību ar vēlēšanos pārbaudīt sabiedroto jauno ierosinājumu kara darbības izbeigšanai līdz Ziemassvētkiem.

Sabiedrotie ierosināja:

1) Kara darbība turpināma līdz pamiera parakstīšanai,

2) Pašreizējai kaujas līnijai jākļūst par pagaidu ugunspārtraukuma līniju,

3) Šī līnija kļūtu par pamiera galīgo demarkācijas līniju, ja 30 dienās panāktu pamieru,

4) Ja pamieru 30 dienās nepanāk, sarunas sāks par jaunu, noteicot jaunu ugunspārtraukuma līniju, kas balstītos uz jaunas līnijas kāda tā tai brīdī būtu.

Komūnisti sakās, ka viņiem šie jaunie piedāvājumi esot jāapspriež un tam esot vajadzīgs laiks.

Divas ASV strūkllidmašīnas uz bruka Mandžūrijas robežu redzes aplokā 7 komūnistu strūkllidmašīnām lidlaukā, sašaujot 8 no tām. Tas ir pirmais šāda veida uzbrukums ienaidnieka strūkllidmašīnām uz zemes.

Padomju ierosinājumam nav panākumu

Apvienoto Nāciju pilnsapulce pieņēma, pret Pad. Savienības protestiem un iebildumiem, šādu jautājumu iztirzājumu kārtību:

Pirmais apspriežamais jautājums Rietumu ierosinātais atbruņošanās plāns, otrā vietā ierosinājums par AN Atomenerģijas Komisijas apvienošanu ar AN Konvencionālo Apbruņojuma Komisiju, trešajā vietā — jautājums par reģionālo aizsardzības paktu saskaņošanu ar AN kollektīvo drošības sistēmu, ko ierosināja ASV Valsts sekretārs Dīns Ačesons, ceturtā vietā — Korejas neatkarības jautājums, un tad tikai — piektā vietā, padomju miera priekšlikums, ko Maļiks, padomju pastāvīgais delegāts Apvienotās Nācijās vēlējās redzēt otrā vietā.

Pieņemto kārtību ierosināja Brazilija, un to pieņēma ar 45 balsīm par, 5 pret, 5 atturoties.

Padomju ierošinājumu pacelt vipas pašaš ierosinājumu uz otro vietu noraidīja ar 38 balsīm pret, 6 par, 10 atturējās.

Darba kārtības sestajā vietā nāk jaunu locekļu uzņemšana Apvienotās Nācijās, septītajā — vecā nacionālistu Ķīnas pret Maskavu vērstā apsūdzība par ķīniešu — padomju līguma laušanu.

Trīs lielie ierosina radīt atbruņošanās organu

Parīzē. — ASV, Apvienotā Karaliste un Francija ierosinājušas atklāt sarunas ar Pad. Savienību atomiceroču jautājumā, piedāvājot jaunu plānu Apvienoto Nāciju Atbruņošanās organa radīšanai, kam sekotu bruņošanās samazināšanas konference pasaules mērogā. Atbruņošanās organā, ko trīs lielvalstis ierosinājušas, ieietu 12 locekļi, un tas aizstātu līdzšinējo Apvienoto Nāciju konvencionālā ieroču un atomenerģijas komisijas.

Mosadeghs lūdz aizdevumu

Vašingtonā, Nacionālā Kluba rīkotajās brokastīs Irānu premjērs Mosadeghs teica runu, kurā apskatija Irānas saimnieciskās problēmas, norādot, ka tuvākā nākotnē, kad sāksies nacionālizēto naftas avotu izmantošana, Irāna iegūs pietiekami daudz naudas, plašas saimnieciskas programmas un sociālu reformu īstenošanai. Bet līdz tam laikam esot vajadzīgi līdzekļi. Ja Irāna nedabūšot vajadzīgo naudu aizdevuma ceļā, valsts būšot saimnieciski paralizēta.

Mosadeghs lūdzis ASV valdību nekavējoties sniegt palīdzību, bet pagaidām atbildes neesot. Premjērs nepateica, cik lielu summu lūdzis, bet domā, ka tam vajadzīgi 10 milj. dol. mēnesī, ap 120 milj. gadā.

MĒS NOKRATĪSIM VERDZĪBAS VAŽAS

Sūtņa J. Feldmana runa, kas 18. novembrī radiofonā pārraidīta uz Latviju

Brīvās Latvijas pilsoņi Latvijā!

Šodien, 18. novembrī, visa latviešu tauta kā brīvā pasaulē, tā dzimtā zemē, piemin Latvijas valsts neatkarības pasludināšanu un vienojas kopējā lūgšanā par mūsu zemi un tautu, bet it sevišķi par tiem, kas cieš no boļševiku okupantu varmācībām.

Brīvā pasaulē latvieši šodien pulcējas svinīgos sarīkojumos ap mūsu valsts sarkanbaltsarkano karogu, vienojas Latvijas valsts himnā un solās veltīt savus spēkus un domas mūsu neatkarības atjaunošanai. Latvieši trimdā nav izklaidēta bēgļu masa, bet ir organizēti biedrībās un draudzēs, kas savukārt apvienotas plašās kontinentālās apvienībās, kas pamazām kļūst par ievērojamu spēku cīņā par Latvijas brīvību.

Mēs zinām, ka pašā Latvijā 18. novembŗa svinēšana šodien noliegta. Krievu okupanti un viņu latviešu līdzskrējēji melīgi apgalvo, it kā 18. novembris esot šķiras un nevis visas tautas svētki. Ikviens latvietis zina, ka neatkarīgā Latvijā visi pilsoņi bija brīvi. Šo brīvību mums nolaupīja Padomju Savienība, uzspiežot mūsu zemei savu sarkano imperiālisma karogu, kas mūsu tautai atnesis tikai ciešanas un pazemojumu. Šo verdzības karogu mūsu tauta tādēļ ienīst, tāpat kā mūsu zemei varmācīgi uzspiesto ačgārno komūnistisko iekārtu, kas pašā Krievijā 34 gadu laikā neko citu nav atnesusi, kā nebrīvību, nabadzību un vergu nometnes.

Bet lai krievu imperiālisti ir droši, ka brīvprātīgi latvju tauta nekad viņu iekārtu nepieņems. Mēs visi esam pārliecināti, ka mūsu tauta nokratīs Maskavas vergu važas un būs atkal brīva un neatkarīga.

Savā cīņā par Latvijas neatkarību mēs neesam vieni. Mums ir sabiedrotie, kuŗu karogos rakstīta tautu brīvība un cilvēku tiesības. Visa brīvā pasaule atbalsta šīs idejas, bet vaditāja loma piekrīt ASV, kas savu draudzību latviešu tautai rai un labākai nākotnei.

Šodien, kad ikviena latvieša sirdī deg 18. novembŗa brīvības liesma, sūtu Jums sveicienus 100.000 latviešu trimdinieku vārdā, kas visi palikuši uzticīgi Latvijas karogam, kas strādā Latvijas brīvības rītam un tic, ka pienāks, laiks, kad Latvijā sarkanā migla būs aizdzīta un mūsu tauta pati lems par savu likteni. Līdz tam laikam esiet piesardzīgi, izturīgi un stipri ticībā.

Dievs, svētī Latviju!

18. NOVEMBRA SVINĪBAS ŅUJORKĀ

Latvijas valsts 33. gada atceres svinības Ņujorkā ievadīja jau pagājušo piektdien ar Latviešu glezniņu izstādi, ko atklāja Amerikas Latviešu Apvienības viceprieksšēdis E. Freivalds.

Izstādē pārstāvēti 14 latviešu mākslinieku darbi no Ņujorkas un Ņujorkas apkārtnes.

Sestdien notika latviešu radio raidījums, ko rīkoja Laika izdevējs, šajā raidījumā vajadzēja runāt dzejniekam Andrejam Eglītim, kuŗu šeit gaidīja ierodamies no Zviedrijas. Dzejnieks tomēr ierādies nebija, un savu uzrunu teica no Zviedrijas. Uzrunai sekoja mūzikāli priekšnesumi.

Svētdien, 18. novembrī plkst. 8 vak. svinīgo aktu Vebstera lielajā zālē atklāja Ņujorkas Apvienotās Latviešu Padomes priekšsēdis un ALAs priekšsēža vietnieks Harijs Lielnors. Svētku runu teica ALAs viceprieksšēdis E. Freivalds, apsveikumus nesa Igaunijas un Lietuvas konsuli, Amerikas Balss un Eiropas Brīvības Komitejas pārstāvji, kam sekoja mūzikāli priekšnesumi.

Svētku viesiem, kuŗu bija saradies neparasti daudz, sagādāja lielu un priecīgu pārsteigumu: tiem bija dota iespēja plkst. 11 vakarā noklausīties Amerikas Balss radio raidījumu Latvijai, kas tur, mūsu zemē, atskanēja plkst. 7 no rīta. Raidījumu ievadīja prāvesta Ķuļiša aizlūgšanas vārdi, kam sekoja dzejiski priekšnesumi.

KREMLI APVAINO AGRESIJĀ

Parīzē. — AN pilnsapulcē runāja Dienvidslavijas ārlietu min. Kordels, kas vainoja Padomju S-bu agresīvos nolūkos pret Dienvidslaviju. Pēc viņa izteicieniem Padomju S-ba savilkusi pie Dienvidslavijas robežām 25 divīzijas, kas gatavas katru brīdi iebrukt valstī.

— Mēs neprasām no Maskavas atzīt mūsu iekārtu, bet pastāvam uz to, lai Kremlis atmestu nodomus pakļaut mūs savai hegemonijai, pārtrauktu spiedienu no ārpuses un parādītu minimālo cieņu brīvās tautas suverēnitātei, bez kā nav domājama sadarbība un miermīlīgas attieksmes. —

— Padomju bloka izturēšanās un rīcība, — turpināja Kordels, — apdraud brīvo dienvidslavu tautu. Spiediens uz Dienvidslaviju gan nav izņēmums; šāda Maskavas taktika raksturo pašreizējo starptautisko stāvokli. Tas ir pierādījums, ka Padomijas vadītājas aprindas runā vienu un dara pavisam ko citu. Kremļa „miera griba" atgādina Hitlera politiku, un kurp noveda šī politika, zināms visi. —

Tajā pašā dienā, kad Kordels uzstājās pret Padomju S-bu, Belgradē parakstīja amerikāņu un dienvidslavu vienošanos, kuŗas tekstu publicējis Valsts departaments. Līgums paredz, ka Dienvidslavija saņems no ASV ieročus, jēlvielas un pusfabrikātus. Ieroču piegādi pārzinās amerikāņu militārā misija Belgradē, ko vadīs ģen. Hermonijs.

Lielbritanijai nepieciešami 300 milj. dol.

Londonā. — Oficiālas finanču aprindas informē, ka jau tuvākajās dienās Lielbritanijai būs jālūdz no Savienotajām Valstīm jauns dolaru aizdevums. Tas nepieciešams, lai uzturētu paredzētajā un nepieciešamajā līmenī apbruņošanos un lai palīdzētu atveseļot grūto saimniecisko stāvokli. Vēlamā summa oficiāli vēl nav paziņota, bet tā jau esot izkalkulēta un sasniegšot ap 300 milj. dolaru.

Tanī pašā laikā britu oficiālās aprindas nemaz neslēpj, ka britu valdība saņems pienācīgu tiesu arī no tiem 4.8 bilj. dol., ko ASV Kongress atvēlējis Eiropas valstīm militārām vajadzībām.

Vai Staļins saslimis?

Berlinē. — Berlinē klīst baumsa par Staļina veselības stāvokļa pasliktināšanos. Ziņas nāk no Padomijas Kontrolkomisijas. Aizdomas pastiprinot apstāklis, ka Staļins nav piedalījies Oktobŗa revolūcijas svinībās.

Tās pašas ziņas vēsti, ka Kremlī bijusi 5 labāko speciālistu sirds slimības apspriede.

MŪSU CERĪBU DIENA

Sūtņa K. Zariņa runa Boltonā

Jau septiņus gadus mūsu Valsts svētkus atzīmējam pasaules tālēs, bet ne pašu mājās. Trimda velkas garumā. Gads pēc gada aiziet, bet mājas mums tuvāk, šķiet, nav tikušas. No mīļajām vietām un mīļajiem cilvēkiem vēl joprojām mūs šķir dzelzs aizkars, varmāku durkļi un aizvērtie moku kambaru vārti. Nav tāpēc brīnums, ka, pulcēdamies vienkopus savas tautas un valsts lielākajā nacionālā dienā, mēs ar skumjām domās pakavējamies pie mūsu mīļās dzimtenes, pie mūsu mīļajiem, kas tur palikuši vai arī aizvesti uz tālo Sibīriju.

Bet nepajausimies skumjām un izmisumam. Ja arī atnākot mūsu sejas ir skumjas, tad lai aizejam savās mājās un savā ikdienas darbā stiprināti, priecīgām sejām un ar lielāku apņēmību sagaidīt jaunā tautas un valsts jauno rīta ausmu, jo 18. novembris ir mūsu cerību diena.

Cerību diena 18. novembris vienmēr ir bijis. Ja pametam skatu atpakaļ pagātnē, tad redzam, ka arī pat pirmais 18. novembris 1918. gadā bija cerību diena. Kad Rīgas Nacionālā teātŗa zālē mūsu valsts pamatu licēji proklamēja Latviju par patstāvīgu neatkarīgu valsti, tas bija tikai tautas cerību pasludinājums un nevis padarīta darba noslēguma akts. Tas bija sējas laiks un nevis apkūlības. Toreiz nebija vēl ne Latvijas armijas, ne valsts aparāta ne pūrā sakrāta zelta, viss tas bija vēl iegūstams. Un tomēr ar lielu vienprātību, prieku un ticību strādājām. Latvijas territorijā bija vēl svešu karaspēki, tauta vēl bija izkliedēta bēgļu gaitās. Efektīvā valsts vara, ar ko Pagaidu valdība varēja rīkoties, bija niecīga, finances vājas (ienākumi no pastmarkām). Bet viena bija pa pilnam — nelokāmas ticības Latvijai. Tā toreiz apgaroja visus. Katra latvieša krūtīs kvēloja dzimtenes mīlestības siltā uguns un ikvienam latvietim bija spoža cerības gaisma, kas tam rādīja ceļu nākotnē. 1918. gada 18. novembris bija cerību diena. 18. novembrim stūrakmeni lika strēlnieki.

Un tāda cerību diena 18. novembris palika arī pa visu mūsu valsts patstāvības posmu. Dzimtenē katru gadu valsts svētkos pulcēdamies, mēs gan atskatījāmies uz padarīto un novērtējām sasniegumus, kas gādu no gada krājās arvienu lielākā mērā, bet svarīgāka par to bija mūsu cerību izpausme, kas kulmināciju sasniedza 18. novembrī. Šai dienā mēs allaž smēlāmies ierosmi un spēku darbam nākamajā gadā. Tagad — vienotas Latvijas atgūšanai.

Arī tagad lai šī svētku diena ir mūsu iedvesmotāja un spēcinātāja un nākotnes cerību diena.

Uz ko tad mūsu cerības lai balstās tagad? Tie ir tie paši spēki, kas 1918. gadā mums deva iespēju realizēt savu nacionālo cīņu. Toreiz, tāpat kā tagad, mēs paļāvāmies uz Rietumu pasauli, uz Prezidenta Vilsona 14 punktos doto tautu brīvības solījumu. 1919. gada. 11. novembrī, Rietumu lielvalstu uzvara 1. Pasaules karā radīja apstākļus, kuŗos arī mūsu tauta varēja prasīt šo solījumu daļu sev. Ienaidnieku vēl daudz bija arī Versaļas mierlīguma laikā.

Arī tagad mūsu cerību un paļāvības objekts lai ir Rietumu pasaule, tās nemitīgi pieaugošais spēks un griba reiz nodibināt pasaulē virsū patiesu mieru, bet patiess miers ir iespējams tikai tad, kad valdīs patiesa brīviba un kristīgās mācības pamatprincipi. Mēs atgūsim dzimteni, cieši ar Rietumu demokr. kopā turoties. Citi un patstāvīgi ceļi var pie bezdibeņa novest.

Mūsu cerību kodolā lai liekam arī to apziņu, ka neesam vieni. Mēs neesam vieni ne savās ciešanās, ne arī savās taisnīgajās prasībās un eksistences apdraudējumā. Līdz ar mums cieš miljoni citu tautu piederīgo. Līdz ar mums savu valstisko patstāvību atgūt vēlas arī daudz citu varmācīgi verdzinātu valstu. Un nākotnes apdraudējums nav tikai mums vien, bet visai civilizētajai pasaulei. Un visa pasaule tagad to apzinās. Tas lai ir mūsu cerību balsts. Un tiešām, drošības sajūta rodas sirdī, ja metam skatu uz Rietumu Valstu nostāju.

Rietumu pasaule sagatavojas un palielina savu spēku. Vienībā ir spēks. Dažkārt mēs un mūsu likteņbiedri ar bažām uztveram ziņas, ka lielvalstu atbildīgie valstsvīri izsaka gatavību uzsākt sarunas ar Kremli. Nupat prezidents Trūmens izziņoja un tikko Parīzē atklātajā Apvienoto Nāciju kopsapulcē pieteica Rietumu lielvalstu miera plānu. Ma

(Nobeigums 2. lpp.)

18. Novembŗa svinības Toronto

Ik gadus daudz dienu sirdī atstāj ugunīgu, sāpes un aizturētu asaru smeldzi. Daudz dienu gadā mēs dzīvojam paši sevī iesl̄ēgušies, ja apkārtne, kuŗā dzīvojam, nav mūsu un arī laužu lielais vairums nav mūsējie. Bet ugunīgs krājas un plūst pāri biežī pār tiem, kas to nav pelnījuši. No tā cieš citi un ciešam mēs paši. Sākas ķildas un nenovīdība, godkāre un mantrausība aužas pāri mums kā smalks zirnekļa tīkls.

18. novembris ir diena, kad mums ir tikai viena organizācija, tikai viena draudze, visiem viena doma un vēlēšanās — brīva, neatkarīga Latvija.

Sv. Andreja baznīcā ērģeles dūc fantaziju par kādu latvju tautas melodijas temu. Altaris greznots zaļumu vītnēm, tautiskiem rakstiem un karogiem, bet pāri visam zilgo trīs zvaigznes. Šai dienai apvienotā lielā Toronto latviešu draudze nogrimusi pārdomās, atmiņās aizklīdusi tālās, izmocītās Latvijas dievnamos.

Svētku dievkalpojumu vada abu Toronto latviešu ev.-lut. draudžu mācītāji — A. Čops un A. Lūsis, bet viņu draudze, turpat pāris tūkstošu latviešu dvēseļu, ir lepna un laimīga par šiem diviem Dieva kalpiem, kas, kopsoli iedami, viens otru papildinādami, sēj miera un mīlestības sēklu. Svētrunu saka māc. A. Čops. Par Gaismas pili, kas atkārtoti nogrimusi Burtnieku ezera dzelmē, par Imantu, kas zem Zilā kalna dus, par Lāčplēša cilti... Un tad par teikām, kas tagad top un ko stāstīs daudz paaudžu pēc mums, un par mātēm, kas ar savu ķermeni segusi latviešu bērnus pret varmāku durkļiem, par sirmgalvjiem, kas nosaluši ziemeļu naktī ar dzimtās zemes sauju rokā, par vīriem, kas no savām sirds asinīm radījuši straumi, pār kuŗu netikt pāri ienaidniekam...

Kad dievkalpojums tuvojas beigām, altāŗa priekšā nostājas mūsu jaunatnes pārstāvji — skauti. Tiem iesvētams labvēļu dāvināts sarkanbaltsarkanais karogs. Karogu iesvētī māc. A. Lūsis. Šo karogu aiznest atpakaļ dzimtenē ir svinīgs jaunatnes solījums altāŗa priekšā un lielā dievlūdzēju draudze zina: kamēr jaunatne pulcēsies zem šī karoga, — Latvija dzīvos. Dievs, svētī Latviju, — kā dziļi izjusta lūgsna ieskan debesīs, un ērģelēs vēl ilgi skan improvizētas variācijas par šīs lūgsnas tēmu, vēl labu brīdi, jaudīm plūstot no dievnama.

Pēcpusdienā no visām pilsētas malām baznīcā atkal pulcējas latvieši. Tramvāji pārpildīti un daži kanadietis jautā: vai kaut kur notiek hokeja sacīkstes? Pie baznīcas pulcējas ziņkārīgie: — kas tas par milzu dievkalpojumu te būs? — Te runās īsti pravieši... — Ko gan citu lai tiem atbildētu.

Svētku aktu ievada Latvijas ģenerālkonsuls Rejs N. Braisons. Viņš ir kanadietis, un tāpēc var manīt, ka viņam prieks par tik strauji augušo latviešu pulku. Viņš atceras, ka vēl pirms pavisam nedaudz gadiem viņš visus Toronto latviešus varējis saaicināt savā mājā un pacienāt ar tēju un cepumiem, bet tagad...

Svētku runu saka LNAK loceklis O. Breņķis. Viņa runa bija noteikta un saturīga, dikcija laba. Latvju tautas vēstures motīvs ir arī temats, ko latvietis neapnicis arvien var klausīties.

Seko Dr. B. K. Sandwella referāts, Toronto pilsētas vecākā Mc. Columma izglītības valdes pārstāvja Davidsona, pilsētas domnieku Mr. Saundera un Mr. Shannona uzrunas.

Mīļi likās sveicieni, ko mums no kopējā likteņa biedriem nesa lietuviešu enerālkonsuls Gylys, igauņu — J. E. Marcus un ukraiņu pārstāvis Lyzaniwsky. Pēdējais pazīstams kā dedzīgs pretboļševisma cīnītājs un ABN (Antiboļševistisko Nāciju bloka) ukraiņu nacionālās delegācijas kadra darbinieks.

Koncerta daļu ievadīja Pro Music Strings trio ar Bēthovena Adadžio D-mažorā. Trijotnē piedalās latvietis Paulis Zariņš. Ar augsti vērtējamu izjūtu savu programmas daļu sniedza vijolnieks V. Lasmanis.. Bass Jānis Niedra lika klausītājiem atgriezties jau pagaistošās atmiņās Rigas Nacionālā Operā. Vienkārša un skaista bija D. Indzeres deklamācija.

Svinības noslēdza Daugavas Vanagu Dāmu komitejas rīkotais tējas vakars, kur draudzīgās pārrunās un dziesmās pāris stundu aizvadīja liels skaits latviešu un pulciņš cittautiešu viesu.

Latvijas nacionālie svētki Sv. Katrīnā

Latvijas nacionālos svētkus Sv. Katrīnā nosvinēja 17. novembrī. Svinības ievadīja dievkalpojums Sv. Katrīnas luterāņu jaukajā dievnamā, kur uz altāŗa, ziedu ielenktas, mirdzēja 4 sarkanas un vidū 1 balta svece.

Turi Latviju dziļi ieslēgtu savā sirdī... — bija lasāms uz dziesmu tāfeles. Svētrunu teica māc. Šefers. Dievkalpojumu ar dziesmām harmonija pavadījumā kuplināja baritons P. Geistauts un brīvmākslinieks Linde.

Svētku aktu Ukraiņu namā atklāja DV nodaļas priekšnieks Andersons, svētku runu teica H. Vītols un svētku sveicienus nesa brāļu lietuviešu biedrības priekšnieks. Dziedoņa Geistauta un pianistes M. Tūteres silti uzņemtais koncerts svinībām deva piedienīgo pacilātību.

Aktam sekoja saviesīga dzīve. Viss sarīkojums, kur ik uz soļa bija jūtama silta latviešu sirds, daudz labas gaumes un rūpīga saimnieka gādība, darīja vislabāko iespaidu.

Paldies Daugavas Vanagiem un Vanadzēm Sv. Katrīnā!

FRANCIJA SEKO ANGLIJAS PARAUGAM

Parīzē. — Ievadot izšķirīgo cīņu pret saimniecisko krizi, kas no jauna un ļoti asi piemeklējusi franču tautas saimniecību un, šķiet, būs vēl smagāka nekā 1947. gadā pārdzīvotā, Francijas valdība izšķīrusies sekot Lielbritanijas paraugam, drastiski samazinot valsts importu. Dolaru rezervēm izsīkstot un jau tagad nokritot zem 200 milj. dol., Francija ir piespiesta radikāli samazināt iepirkumus no ASV.

Saskaņā ar līdzšinējiem plāniem 1952. gadā no Savienotajām Valstīm bija paredzēts importēt mantas ap 825 milj. dol. vērtībā. Valdības finanču vadītāji atzinuši, ka tūdaļ iepirkumu kopvērtība jāsamazina līdz 600 milj. dol.

Mūsu laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
redakcija un kantoris
atrodas
123 HURON St., TORONTO
Tel. WA 0792

VAI TROJAS ZIRGS IEAUĻOJIS MASKAVĀ

Mistērija ap nozudušo britu atomzinātnieku prof. Bruno Pontekorvo no jauna ieguvusi preses uzmanību sakarā ar ziņām vācu un italiešu laikrakstos, ka viņš Pad. Savienībā apcietināts kā sabiedroto spiegs.

Pontekorvo nozuda no Londonas pirms 16 mēnešiem. Skotlendjards pēc neatlaidīgiem meklējumiem sadzina viņa pēdas, kas no Anglijas veda uz Italiju un no turienes tālāk uz Zviedriju un Somiju. Turpinot viņam sekošanu pa pēdām, britu izlūkošanas dienests nokļuva līdz Padomju Savienības slieksnim. Visas pazīmes liecināja, ka bēglis nokļuvis aiz dzelzs aizkara.

Britu un amerikāņu laikraksti un politiķi uzbruka toreizējai Etlija valdībai par piesardzības trūkumu, jo bija lielas bažas, ka P. aizgādājis krieviem ļoti svarīgas ziņas par britu atomzinātnieku sasniegumiem.

Visi tālākie meklējumi, kas turpinājās nepārtraukti, nedod ne mazāko norādījumu par zudušā atomzinātnieka un viņa ģimenes likteni.

Tagad par Pontekorvo atrašanos PSRS un viņa ceļojuma kļūmīgo nobeigumu gandrīz vienlaicīgi ziņo Romas un Bonnas laikraksti. Itāliešu laikraksts Il Tempo pamatojoties uz ziņām, kas iegūtas no krievu bēgļiem Skandinavijā, raksta, ka. Prof. Pontekorvo devies uz Pad. Savienību, lai, uzdodamies par zvērinātu komūnistu, piekļūtu krievu atomzinātnieku noslēpumiem un tos izdotu sabiedrotajiem. Komūnistu slepenā policija atklājusi šos viņa nolūkus un apcietinājusi britu zinātnieku kā sabiedroto spiegu.

Lielbritanijas ārlietu ministrijas pārstāvis paskaidrojis, kā šī ziņa, ko vācu un italiešu laikraksti sniedz par zudušo Pontekorvo, ir ļoti intrigējoša, bet britu valdībai nav nekādas informācijas par to, kas noticis ar prof. Pontekorvo un viņa ģimeni pēc tam, kad viņi ieradušies pavadīt atvaļinājumu Somijā pērnajā vasarā.

Līdzīgu paskaidrojumu izdevusi Lielbritanijas Apgādes ministrija, kuŗas uzdevumā strādāja Pontekorvo, kas bija dzimis italietis, bet vēlāk kļuvis britu pavalstnieks.

Neparedzēts sabiedroto „ienaidnieks" Korejā

Tokio. — Apvienoto Nāciju virspavēlniecības stāba medicīnas daļas galvenais ārsts ģen. V. Šembova ziņo, ka sabiedroto karavīru starpā Korejā parādījusies kāda jauna orientāla slimība, ko Rietumu medicīna vēl nepazīst.

Ģenerālis domā, ka šai slimībai ir jābūt kādam „epidēmiskam karsonim", kas pirmo reiz Otrā pasaules karā parādījās japāņu karavīru starpā un kuŗi to nosauca par „Mandžurijas drudzi".

Tokio kara slimnīcās iekārtotas īpašas nodaļas, kur noviet ar nepazīstamo slimību sirgstošos. Ģen. Šembova gan nevēlas izpaust, cik daudz pašreiz ar šo slimību saslimuši. Viņš arī pa skaidro, ka vēl nav pilnīgi nosakāms slimības raksturs, jo ri tumnieku mediķiem tas ir kau kas pilnīgi jauns, kālab nav pie redzes. Nav arī atrasts ārstēšanas veids.

ŠINĪ NUMURĀ:

* PRASA SARUNAS ATLIKT 1
* PAD. SAV. IEROSINĀJUMA NAV PANĀKUMU 1:2
* 18. NOVEMBŖA SVĒTKI TORONTO 1:1
* MĒS NOKRATĪSIM VERDZĪBU 1:3
* 18. NOVEMBŖA SVINĪBAS ŅUJORKĀ 1:3
* ZIEMASSVĒTKUS GAIDOT 2
* MŪSU CERĪBU DIENA 1:5
* VECĀKIEM UN SKOLOTĀJIEM 3:5
* LĀČPLĒŠU ATCERE 6:3

LATVIJA

ir Amerikas konfinentā plašākais latviešu laikraksts, kas mūsu tautiešiem Savienotajās Valstīs un Kanadā sniedz vispusīgu informāciju par latviešu dzīvi visās zemēs, tāpat arī ziņas par pasaules politiskajiem notikumiem.

Laikraksts pasūtināms visās ASV un Kanadas Daugavas Vanagu Apvienībās, nodaļās, kopās un pie DV pilnvarotiem, kā arī laikraksta redakcijās ASV un Kanadā un pie mūsu pārstāvjiem.

ZIEMASSVĒTKUS GAIDOT

SAULGRIEŽU NAKTS BRĪNUMS

Ir kāda klusuma un gaismas nakts ziemas visdziļākā tumšā, kad katra sirds visvairāk ilgojas mīlestības, visrūgtāk izjūt vientulību, un visskarbāk pārdzīvo to neganto likteni, ko mums uzlicis šis laiks. Tā ir cerību pilnā Saulgriežu nakts, baltā Ziemassvētku nakts, kas māj jau aiz aprāršņa šai rudens drēgnajā tumšā.

Bet vai mēs, savās ikdienas gaitās steigdamies, esam iedomājuši, ka no Ziemassvētka eglīšu mirdzuma mūs šķir vairs tikai īss mēnesis, dienas, kas aizies tik ātri, ka dāži varbūt pat vēlu atlapsies, ka stār tukšām rokām un mēmu sirdi, kādu smeldzīgu vēlēšanos nepiepildījis, šo lielo Mīlestības svētku priekšvakarā?

Lūk, ir kāda zeme, ko mēs mīlam par visu vairāk, ir mīļas, sen neredzētas sejas, ko esam ieslēguši sirdīs par visu dziļāk, bet kurām mēs nevaram nest savu Ziemassvētku sveicienu. Un mēs arī nezinām, vai v i ņ i e m t u r eglītes svecīšu vietā nespīd tundras vilku acis, un vai diennakts zvanu vietā nav jāklausās sava posta un nāves vēstīs. Un tikai viskarstākās lūgšanās mēs varam vēlēties, lai mūsu mīļajiem t u r kāda draudzīga roka šai svētajā naktī pasniegtu maizes riecienu un parērtu durvis siltai pajumtei. . .

Bet mēs arī zinām, ka zem šīs saules valda kāds nezināms, bet aizvien jūtams dzelžu likums — ka nepazūd neviena mūsu labā doma, neviens labais darbs, tāpat kā nepazūd mūsu launums un naids — viss atmaksājas. Tādēļ ieklausīsimies katrs savas sirds karstākajos pukstos, un, saras izpostītās mājas piemiņēdami, darīsim svētkus gaišākus tiem, kam mēs tomēr varam arī šīs ziemas tumšā iedegt kaut vienu sīku cerību svecīti vientuļas eglītes zarā!

Alcerēsimies, ka Vācijas drupās vēl vienmēr nīkst simtiem ceļu mātuļu un tēvu, simtiem invalīdu, atraitņu un bāriņu! Un vai mums ir tik grūti iedomāties, ko gan izjūt vientuļa māte, uz kuru ar slepenām ilgām noraugās skumjas bērnu acis, sapņojot par sillu Ziemassvētku rausi un laipnu Ziemassvētku vecīti, kas apciemo citus — laimīgos bērnus? Un ja tikai mirkli mēs iedomāsimies sevi šai bezcerīgajā tumšā, kas tik daudziem mūsu asiņu brāļiem klāsies pāri arī vēl šais svētkos, vai tad rūgta mūsu mutē neķļūs svētku cepeša šķēle, sūrs neuzkrsies kaklā vīna malks?

Un tādēļ jau šodien padomāsim, ka mēs varētu no šīra mieklasta galda, no savas pajumts siltuma un krietnās latvieša sirds nosūtīt tiem, kas to gaida vientulībā, drupās un aukstumā?

Un vai būtu tik grūti, mums visiem kopā saslēdzoties, ar spožajām naudas ripiņām, ko bieži tik viegli izdodam savam priekam, šoreiz likt pamatu lielai un stiprai, Ziemassvētku gaismas izmērdzētai domai:

liksim pamatu latviešu trimdinieku namam Vācijā!

Rādīsim pajumti invalīdiem un slimajiem, sirmgalvjiem un mātēm ar bērniem, kas tagad klīst izkaisīti pa lielo drupu zemi: To, kas neiespējams ir vienam, viegli spēsim visi kopā, un vai sava navarda siltums, ko mēs šais svētkos varēlu dāvināt saviem brāļiem Vācijā, nebūtu gaišākais Saulgriežu nakts brīnums, kura vēlība klāsies pāri dervējiem un ņēmējiem?

Iedegsim katrs ar savu dāvanu siltu gaismas dzirksti kādas vientuļas egles zarā!

Ievadot Ziemassvētkos paredzēto aprūpes akciju, laipni lūdzam tautiešus iekļauties lielajā tuvākā mīlestības darbā, ziedojot mūsu lūkumcietējiem vienas dienas darba algu mēnesī.

Visus ziedojumus lūdzam pieteikt vai iemaksāt: Amerikas Savienotās Valstīs DV Pārstāvības kasierim J. Vinteram, adrese: 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N. Y., U.S.A., un Kanādā DV valdes kasierim A. Putniņam, 230 Major St., Toronto, Ont., kā arī visām DV apvienībām, nodaļām, kopām un visiem DV pilnvarotiem abās zemēs.

DV Kanadas valdes priekšsēdis, K. PURMALS

DV Pārstāvis ASV, A. LĪDACIS

MŪSU CERĪBU DIENA

(Pārnesums no 1. lpp.)

nuprāt, mums nav ko bažīties par to. Rietumu demokratijām ir drosme un stiprums. Mums jānostājas stingri šai pusē (Saki, kas tavi draugi, es teikšu, kas tu esi.) Pasaules notikumi jau attīstījušies tik tālu, ka nav iedomājama situācija, kurā mēs varētu kļūt par upura jēru vai par tirdzniecības objektu. Rietumu demokratijas, zināms, vēlas mieru, to vēlas katrs godīgs kristīgs cilvēks. Karš, it sevišķi modernais atomu karš, sevī slēpj neiedomājamas un neaprakstāmas briesmas. Bet nav runas un nevar būt runas par mieru, kas iegūstams par katru cenu Ir jāiegūst īsts miers. Piemēram, tikko pieminētais Amerikas, Francijas un Britanijas miera plāns, ko pārrunā Apvienotajās Nācijās, nav glēvas piekāpības žests, bet gan izaicinājums Kremlim reiz nākt klajā ar visām savām kārtīm. Atbrunošanās programma, ko liek priekšā Rietumu demokratijas un ko savā nesenajā runā paskaidroja prezidents Trūmens, saistīta ar nosacījumiem, kurus pieņemot, Kremlim būtu jāatsakās no savas agresijas, un to Kremlis nesapņo darīt. Visinskis Parīzē to jau noraidīja savā izaicinošajā un bezkaunīgajā veidā, vienmēr turpinot deldēt to pašu veco gramafona plati, ka īstie agresori esot Rietumu valstis, ka jāizņīcina visas jau eksistējošās atombumbas. Protams, lai tad paliktu tikai tās, ko saražo Krievija. To tagad pasaule labi saprot, un ar šo Rietumu demokratiju gājienu ir atmaskota Kremļa inspirētā tā saucamā, „Miera kampaņa", ko viņi tik skaļi bungojuši un kam dažas mazāk izprotošās vietās, piem., Āzijā, vēl atrodas dzirdīgas ausis. Tagad pasaules sirdsapziņas priekšā Maskavas valdnieki ir nostādīti visā kailumā par tiem kara gatavotājiem un patiesa miera priekšlikumu noraidītājiem, kādi viņi ir. Tādas skaidrības iegūšana ir ieguvums arī mums un pastiprinājums mūsu cerībām. Agrāk mums negribēja ticēt.

Un vēl vienu lietu gribētu uzsvērt. Cik savādi — agrāk no dzimtenes aizklīdušie tautas lociekļi savas cerības lika uz dzimteni. Pats to zinu, jo lielu daļu sava mūža esmu pavadījis svešās zemēs. Tagad ir otrādi. Mēs skaidri zinām, ka tagad tie, kas ir dzimtenē savas cerības liek uz mums, un itin pamatoti. Mūsu pienākums ir ar savu nacionālo izturību, ar savu stāju, un pār visām lietām, ar savu latvisko vienības garu attaisnot šīs cerības. To darīsim.

18. novembris, mūsu Valsts svētki, tātad ir mūsu cerību diena.

Dievs, svētī Latviju!

MIRIS LATVIJAS BAPTISTU DRAUŽU SAVIENĪBAS PREZIDENTS, MĀCĪTĀJS RŪDOLFS VĪTOLS

Š. g. 9. novembrī Klīvlandē slēdza savas acis mūžīgā dusā Latvijas baptistu draudžu savienības prezidents, māc. Rūdolfs Vītols 52 gadu vecumā. Viņa piepeša nāve, kas radās sakarā ar sarežģījumiem sirds darbībā, pārsteidza visus. R. Vītols ir dzimis un uzaudzis Krievijā. Novgorodas latviešu kolonijā, kur jau agrā jaunībā darbojies draudzes jaunatnes pulciņā. Nodibinoties neatkarīgai Latvijai, tas pārnāca uz Rīgu, kur beidza baptistu garīgo semināru. Mācītāja darba gaitu Vītols iesāka Talsu baptistu draudzē, kas viņa laikā sev uzcēla jaunu dievnamu, vienu no staltākiem baptistu dievnamiem Latvijā. 1934. gadā Vītolu aicina par savu mācītāju Liepājas Pāvila draudze, kur viņš darbojas 10 gadus. Viņu ievēlē Latvijas baptistu draudžu savienības padomē, kur viņam uzticēts pārzināt palīdzības darbu, kurā ieļilpst bāreņu patversme Vaiņodē. 1942. gadā baptistu draudžu delegātu kongress Vītolu ievēl par Savienības prezidentu; šai amatā viņš ir līdz savai nāves dienai. Viņa darba laiks norit ārēji grūtos apstākļos, kur draudzes un mācītāji spiesti izklīst bēgļu gaitās. Vītols, atrodoties Vācijā, kārtoja latviešu baptistu garīgās aprūpes darbu. 1949. g. iecelojis ASV, noorganizēja šejienes Latviešu baptistu savienību, ieņemot tur priekšsēža amatu. Pēdējā laikā viņa dzīves vieta atradās Klīvlandē, kur tas darbojās garīgā darbā pie latviešiem, gan uz vietas, gan arī tālākā apkārtnē. Viņa izvadīšanā pēdējā gaitā, 11. novembrī Klīvlandē piedalījās vietējā draudze un prāvs skaits mūsu tautiešu. Runāja vietējās draudzes māc. J. Barbins, no latviešu baptistu savienības — māc. Fr. Čukurs, no Vispasaules baptistu savienības — māc. A. Klaupiks, no Latviešu baptistu mātistu savienības — māc. A. Klauters, no Filadelfijas draudzes — māc. P. Odiņš. Siltus vārdus teica arī vietējās angļu draudzes mācītāji J. Valīns un O. Gunerfelds. Dziedāja draudzes koris.

Mācītājs R. Vītols bija personība ar plašu ietekmi draudzēs un draudžu apvienībā, kur viņu labprāt uzklausīja; dziļi ticīgs savā reliģiskā dzīvē, un patriotisks, kā savas tautas loceklis, viņš ticēja Latvijas nākotnei. Visi Vītola miesīgie brāļi un tuvākie radi, kas dzīvoja Novgorodā, ir savā laikā boļševiku deportēti nezināmā virzienā. Klīvlandē paliek viņa laulātā draudzene un meita, skolniece. **A. M.**

LATVIEŠU SKAITS ASV AUG

12. novembrī ar kuģi Gen. Sturgis no Brēmerhāfenas Nujorkā ieradās:

Grieta Belsevičs; Anna un Ruta Bērziņš; Matilda, Mirdza un Karina Dālderis; Auseklis, Hugo un Austra Grasis; Elvira Gutpelcs; Jāzeps un Ida Jadževics; Edgars Jargans; Alvīne Jelits; Leonids, Valda un Dainis Jirgensons; Jānis un Tamara Kazaks; Otto Kebza; Berta Ķēmanis; Auguste Kiperts; Emilija un Juris Lapiņš; Gundars un Dzidra Pakalns; Anita Pāmiljens; Pauls, Vera un Ieva Prieditis; Osvalds, Austra un Uldis Purmiņš; Adolfs un Lūcija Runģis; Teobalds un Zenija Selga; Voldemārs, Austra, Andris un Inta Sīlis; Aleksandrs Sīraks; Valdemārs un Līza Skraucs; Alberts Skrodelis; Emma Sulcs; Edgars Švāgers; Alberts, Valija, Astrīda un Silvija Teteris; Irēne Vagelis; Natalija Varkulis; Jānis Velmers; Kārlis un Erika Vinkis; Arvids Vīgants; Eiženija un Mārtiņš Zaprauskis; Jānis un Emma Zariņš.

14. novembrī ar kuģi Gen. Ballou no Bremerhāfenas Nujorkā ieradās:

Andrejs, Sofija, Agnija un Irina Asars; Jānis Augšpolis; Ernests un Emilija Bendorfs; Fricis Birks; Roberts un Katrine Bute; Eduards, Antonija un Tamara Ceske; Mikelis un Helga Danos; Austra, Kristīne, Alfonss un Berta Dundurs; Kārlīne Finks; Alfreds un Emīlija Ive; Austris Kimerāls; Nikolajs Krauja; Teodors, Rasa, Valda un Jānis Kugenieks; Pāvils Levanovics; Rozālija Livdāns; Otomārs un Ilona Mednis; Velta un Līga Pakulis; Austra Pērkons; Vilhelmīne Pētersons; Jānis un Leida Pinnis; Harijs un Elfrīde Plostiņš; Arturs un Anita Reinholds; Zelma Roze; Liva Semjonovs; Jānis Sprigis; Vera Stradiņš; Elizabete, Lilija, un Silvija Strazinskis; Andrejs un Eugenija Taube; Herberts, Anna, Sarmīte un Jānis Tupe; Ausma un Juris Vasilevskis; Kārlis Vīksne; Jāzeps Vingris; Jānis Zaļāns; Krists un Valentīne Zīverts.

17. nov. ar kuģi Gen. Blatchford no Brēmerhāfenas Nujorkā ieradās:

Jānis Didžus; Viktorija Miekans; Ernests un Sofija Zukulis.

Sirsnīgi sveicam tautiešus jaunajā dzīvē!

TAUTIEŠU IEVĒRĪBAI!

KARA SKOLAS SVĒTKI

Sakarā ar Latvijas kara skolas 32. g. svētkiem skolu beigušie virsnieki rīko 1. decembrī, plkst. 18.00, Toronto, Sv. Andreja baznīcas telpās (Džervis un Karltona ielu stūrī) tradicionālo sanāksmi ar melno kafiju.

Minētam sarīkojumam laipni lūgti pieteikties skolu beigušie, kā arī pārējie latviešu virsnieki. Pieteikšanās pa tel. RA 5515. Dalības maksa $1.25.

VAJADZĪGI SPECIĀLISTI

Nufaundlendē jaunceļamām rūpnīcām vajadzīgi tehniski darbinieki: meklē inž. elektriķus, elektrotehniķus, inž. mechaniķus, tvaika katlu inž., ķīmiķus, laborantus cementa un ģipša pārbaudēm, raktuvju meistarus, spridzinātājus un grāmatvežus. Izjustus sveicienus nesa māc. A. Gaudiņš, ev.-lut. draudzes pr-ks prof. Tauriņš, Kat. dr. pr-ks J. Dankots, KLNA pad. loceklis inž. A. Spūrmanis, MLP B-bas pr-ks M. Ikvilds, LSAK pr-dis stud. arch. J. Gāsma, Inž. techn. kopas pr-ks inž. N. Zoldners, Korporāciju kopas pārst. Z. Lūsis. Rakstveida sveicienus bija sūtījuši DV Kanadas valdes pr-dis K. Purmals un DV Londonas nod. pr-ks H. Liepiņš.

Sekojošā koncertā jauku sniegumu deva operdzied. N. Valdovska un bariţons A. Melderis. Deklamēja aktrise A. Mača un A. Kivlenieks. Publika sumināja mākslīniekus sirsnīgiem aplausiem un krāšņiem ziedīem.

Šais svētkos pilnā zāle dalībnieku un viņu sirsnīgā atsauciba apliecināja tautiešu lielo mīlestību uz mūsu cīnītājiem.

O. K.

Tuvāku informāciju var pieprasīt: Mr. E. Leja, Engineer in charge Department of Economic Development, P. O. Box 436, Corner Brook, Newfoundland, Canada.

UZMANĪBU IZDEVĒJIEM

Rietumvācijas bibliotēka Mārburgā (Westdeutche Bibliothek), kas ir viena no visplašākām Vācijas bibliotēkām, izteikusi vēlēšanos papildināt savu latviešu grāmatu nodaļu, iegādājoties vērtīgus jaunizdevumus. Lūdzam latviešu izdevējus kārtēji piesūtīt savu izdevumu katalogus: Westdeutche Bibliothek, (16) Marburg—Lahn, z. H. von Herrn Bibliotheksrat Dr. W. Witte.

Ārējās Informācijas Fonds

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Vašingtonas Latviešu Biedrības kārtējā novembŗa mēneša sanāksmē, 6. nov., Confederate Memorial Hall telpās, 1322 Vermont Ave, N.W., biedrības vicepriekšsēdis mācītājs Adolfs Klaupiks stāstīja par latviešiem Brazilijā, viņu dzīves un darba apstākļus illustrējot daudziem diapozitīviem krāsās.

Nākamā biedrības kārtējā mēneša sanāksme notiks otrdien, 4. decembrī tanīs pašās telpās Sākums plkst. 20. Tanī sūtnis J. Feldmans runās par nelaiķi sūtni Dr. A. Bīlmani sakarā ar viņa angļu valodā sarakstīto Latvijas vēsturi, kas drīzumā parādīsies Princeton University Press izdevumā.

*

Biedrībai domātā korespondence sūtāma biedrības sekretāram G. Meierovicam, 5228 — 4th St., N.W., Washington, D. C. Tel. GEorgia -ve 6984.

*

Apzinādamies kopēja likteņa smagumu un vēlēdamies to atvieglot ar kopdarbību, savstarpēju palīdzību akadēmisku tradiciju ievērē, Bostonā š. g. 4. nov. tika nodibināta LSCS Bostonas Studentu Kopa. Pagaidu valdē ievēlēja Kīrsi, Manguli un Rašmani.

Kopā uzaicināti darboties līdz visi aktīvi studējošie, studijas pārtraukušie un studijas beigušie. Pieteikšanās pie valdes loc. A. Manguļa, 108 Homestead St. Roxbury, Mass., un E. Freimaņa, 54 Linwood St. Roxbury, Mass.

Atklājot sanāksmi, stud. A. Mangulis pakavējās pie LSCS un Bostonas Studentu Kopas nozīmēs, norādot, ka apvienojoties vienā saimē, emigrācijā morāliski un materiāli viens otru atbalstot, it sevišķi sniedzot informāciju par studiju gaitām, piemērotām darba iespējām un ieinteresējot ģimnaziju beigušos jauniešus uzsākt studijas, mēs ne tikai būsimi guvuši spēkus paši sev, bet būsim arī stiprinājuši un veidojuši jaunu, izglītotu, zinātnisku un kultūrālu saimi mūsu Latvijai.

Kopas dibināšanu ar savu klātieni iepriecināja prof. Starcs, kas pakavējās atmiņās, pastāstot par savām studiju gaitām un norādīja uz studiju pašerizējo lielo nozīmi.

Kapu sveica Bostonas Korporāciju Apvienības seniors Lambergs, pastāstot, ka blakus zināmai Tēvzemes mīlestība ir nozīmīgs faktors mūsu dzīvē. Vēl kopu sveica Bostonas Daugavas Vanagu Apvienības pr-ks Anfiņš ar vārdiem: „Kur ir organizācijas un kur tās aug, tur nekad nemājos vientulība un iznīcība."

Sanāksme saviesīgi noslēdzās pie kafijas galda, ko sarīkoja laipnā DV Dāmu komiteja. Klātesošie pakavējās pārrunās un noklausījās pianistes Māras Efertes klavieru priekšnesumus.

A.M.

Ar dziesmām cīņā pret komūnismu

Svētdien, 11. novembŗa, vakarā, Dainas koris, kā viesis un pretkomūnisma demonstrants, piedalījās „The Church of The Messiah" svinīgā varoņu piemiņas un dievnama jubilejas dievkalpojumā.

Kad koris krāšņajos tautas tērpos bija ieņēmis vietas altāŗa telpas kāpnēs, diriģ. Freimane angļu valodā uzrunāja dievlūdzējus, pastāstot tiem, kas esam mēs, no kurienes nākam un kamdēļ.

Dzīvi un patiesi viņa attēloja mūsu tautas ciešanas dzimtenē un tālajā Sibirijā, tāpat ko cieš pārējās komūnisma jūgā nonākušās tautas un kas draud vēl brīvajai pasaulei, ja sarkanais vilnis netiks apturēts. Diriģente uzrunu noslēdza vārdiem: „Neļaujiet komūnisma mēlu propagandai sevi apmulsināt ar jauki skanošiem vārdiem un saldiem solījumiem, jo aiz vārdiem un solījumiem komūnisms slēpj savu īsto seju un nolūkus.

Esiet uzmanīgi! Esiet nomodā, ja jūs vēlaties patūrēt savu māju, savu ģimeni, baznīcu, valsti un brīvību!"

Klātesošie uzrunai sekoja ar dziļu interesi un uzmanību.

Pēc uzrunas koris atskaņoja četras mums mīļas dziesmas. Dziedājumu koris nobeidza ar V. Ozoliņa dziesmu „Dzērves un ērglis", kas simboliski tuvā mūsu likteņiem.

Pēc dievkalpojuma koris brīdi pakavējās dievnama blakus telpās, kur laipnās draudzes dāmas to pacienāja ar kafiju un garšīgiem cepumiem.

Jozānes jaunkundze atjautīgi un interesanti, ļoti labā angļu valodā un ar Latgales ezeru mirdzumu acīs, laipnos kanadiešus iepazīstināja ar mūsu tautiskām rotām, daudzo novadu tautas tērpiem, to izcelšanos, vālkāšanu un dažādo tautsko rakstu simbolistiku.

— Paldies! šķiroties teica kanadieši.

Jāatzīst, ka šis vakars klātesošiem kanadiešiem pavēra acis ir mūsu mākslai, ir tautas ciešanām, ir briesmām, kas draud brīvajai pasaulei. **-edze.**

Aicinājums latviešu juristiem ASV

Amerikas Latviešu Apvienības Aprūpes Birojs sirsnīgi lūdz latviešu juristus ASV ieslēgties juridiskās padomdošanas darbā, ar savu padomu iespēju robežās savās dzīves vietās palīdzot tautiešiem izkārtot dažādus tiesību, sociālās palīdzības un apdrošinājumu, nodokļu, administrātīvus un tamlīdzīgus jautājumus.

ALA's Aprūpes Birojs iecerējis noorganizēt pa visu ASV šādu plašu bezmaksas juriskonsultu tīklu. Ikviens latviešu jurists, bet it īpaši Latvijas advokātūras un magistrātūras locekļi, aicināti piedalīties šai sabiedriskā darbā latviešu trimdas kopības labā.

Tā kā atsevišķās vietās vēlami arī vairāki juriskonsulti, ikviens latviešu jurists lūgts atsaukties ALAs Aprūpes Birojam, 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N. Y.

Vēstules

Ir interesanti vērot, kā viens no mūsu latviešu privātuzņēmējiem neatlaidīgi uzbrūk un nomelno latviešu kopējo pasākumu — Daugavas Vanagu Apgāda izdoto laikrakstu Latvija — Amerikā.

Ja tā būtu privāta rakstura darīšana, nevienam nebūtu gar to nekādas daļas, varētu pavīpsnāt par privāta laikraksta lielo peļņas kāri un šaubu un šķelšanās sēklas sēšanu jau tā šaubīgos un uztrauktos latviešu prātos, bet šeit privātais uzņēmējs iet jau tik tālu, ka pat nebaidās uzbrukt latviešu palīdzības organizācijai Daugavas Vanagiem, kas pabalstījuši un vēl venmēr pabalsta trūkumā nonākušās personas, bez skaļuma un reklāmas.

Ja šī organizācija ir pārņēmusi laikraksta „Latvija—Brīvā Balss" deficītu, tad tas ir noticis labā ticībā un pārliecībā ,ka ar to tiek pakalpots latviešu sabiedrībai un ka ar laiku šis deficits tiks segts un laikraksts nesīs peļņu, ko varēs izlietot trūcīgo tautiešu pabalstam ,un par to nu vismazāk būtu jāuztraucas kādam privātuzņēmumam, Bet liekas, ka tieši no šīs labās idejas un ticības savam darbam ,ko Daugavas Vanagi ir vienmēr parādījuši, visvairāk baidās privātuzņēmums, jo līdz ar to lielai daļai tautiešu nevajadzēs maksāt naudu privātās kabatās, lai pēc tam lasītu pusavīzes ar sikiem un nevajadzīgiem rakstiem, kas pārtulkoti no nedēļu vecīem amerikāņu žurnāliem.

Man liekas, te vajadzētu būt tikai vienam secinājumam: Ja mēs izdodam savus grūti pelnītos dolarus par latviešu laikrakstu, tad tikai par tādu laikrakstu, kuŗa peļņa nāk par labu mūsu pašu tautas vajadzībām ,ne privātuzņēmējam. Tas pats būtu attiecināms arī uz grāmatu iegādi.

Nejausim sevi ietekmēt dažādām skaļām reklāmām, kalposim savai tautai ar darbiem. Katram var pienākt diena, kad vajadzēs lūgt palīdzību.

Lai zinām, kur.

J. Truksāns,
Cincinnati.

DAUGAVAS VANAGI

TORONTO NODAĻAS VALDE

Daugavas Vanagu Toronto nodaļas jaunās valdes locekļi un viņu dzīves vietas: pr-dis Ernests Groskopfs, 324 Dovercourt Rd., Tel.: OL 1726; pr-ža v. — Leons Jankovičs, 108 Delaware Ave., Tel.: LA 8661; sekretārs — Valdemārs Zikmanis, 123 Huron St., Tel.: TR 1653; kasieris — Pēteris Broks, 70 Sussex Ave., Tel.: MI 7088, biedrzinis — Arvids Mēmenis, 184 Claremont St., Tel.: WA 4832. Visa noda ai domāta korespondence adresējama uz: 123 Huron St. Tel. TR 1653.

PATEICĪBA

Bijušā DV, Toronto Nodaļas alde sirsnīgi pateicas visiem autiešiem, kas tās darbības laiā atbalstījuši gan morāli, gan ateriāli.

Labas sekmes un darbā prieku aunajai valdei.

Bijušā D.V. Toronto Nodaļas valde.

CILVĒKA GODS IR LABU DARĪT

Atsaucoties D.V. Toronto nodaļas uzaicinājumam palīdzēt rāļiem tālumā, ziedojuši:

Velta Kimerlas, Alta — $2; Jānis Grizāns, Alta — $2; Arvids Rozīte, Toronto — $2; Kārlis Vilciņš, Toronto — $10; Lūcija Lībietis, Port—Artūrā — $7; E. Millers Toronto —2.50.

Tanžēras tautiešiem — Jānis un Lūcija Liepiņi — $2,25.

Ārējās Informācijas Fondam — A. R. — $2.

Daugavas Vanagu Toronto nodaļas sirsnīga pateicība visiem atsaucīgajiem ziedotājiem.

D.V. Toronto nodaļas valde.

ATZĪNĪBA

Apgāds Daugavas Vanags izsaka īstu latvisku paldies sekojošām personām un organizācijām, kuŗas ziedojušas mūsu laikraksta Latvija Amerikā labā.

1. DV Harrisburgas nodaļai par $20.00; DV Pēterim Pupuram — $5.00; 3. Martai Beitei — $3.00; 4. DV Čikagas Apvienībai — $50. Kopā $78.00.

GADA SVĒTKI

D.V. Montreālas nodaļas gada darbības atcere un Lāčplēšu dienas svinības akts notika 11. nov. Mc Gee Highschool telpās.

Svinīgo aktu ievadīja DV nod. pr-ka plkv. Tirzīša īsa uzruna, sveicot mūsu Lāčplēšus, kas piedalījās šai vakarā — R. Veckalniņu, G. Apini un J. Grīnu. D.V. dāmu kopas pārstāves pasniedza sirmajiem Lāčplēšiem krāšņus rudens ziedus, kam sekoja ilgi aplausi, kā sveicinājums mūsu bij. cīnītājiem. Tālākā svētku gaitā plkv. R. Veckalniņš ļoti interesantā referātā pakavējās pie mūsu brīvības cīņām un viņu varoņiem, pieminot mūsu kritušos varoņus ar īsu klusuma brīdi. Referents aicināja visus klātesošos saslēgties draudzīgā pulkā pie mūsu D.V., kas ir Lāčplēša gara īstenotāji.

D.V. nod. pr-ks Tirzītis savā runā pakavējās pie nodaļas izveidošanās un viņas darbības pagājušā gadā, secinot, ka nodaļas darbs ir bijis sekmīgs un cerams, ka uz priekšu nodaļas darbs sekmēsies vēl vairāk, ja tautieši un organizācijas sniegs vēl plašāku atsaucību. Priekšnieks aicināja visus ziedot pēc iespējas vienmēr savu ārtavu aprūpes mērķiem. Kā visu apliecinājums atskanēja pacilāti nodziedātā patriotiskā dziesma Svēts mantojums.

Runas noslēgumā svinību dalībnieki vienojās tautas lūgšanā.

Sirsnīgos vārdos Lāčplēšus un DV nodaļu sveica vicekonsuls V. Tomsons, aicinot neaizmirst mūsu cīnītāju nopelnus un nepagurt ticībā Latvijas atjaunotai brīvībai. Izjustus sveicienus nesa māc. A. Gaudiņš, ev.-lut. draudzes pr-ks prof. Tauriņš, Kat. dr. pr-ks J. Dankots, KLNA pad. loceklis inž. A. Spūrmanis, MLP B-bas pr-ks M. Ikvilds, LSAK pr-dis stud. arch. J. Gāsma, Inž. techn. kopas pr-ks inž. N. Zoldners, Korporāciju kopas pārst. Z. Lūsis. Rakstveida sveicienus bija sūtījuši DV Kanadas valdes pr-dis K. Purmals un DV Londonas nod. pr-ks H. Liepiņš.

Sekojošā koncertā jauku sniegumu deva operdzied. N. Valdovska un bariţons A. Melderis. Deklamēja aktrise A. Mača un A. Kivlenieks. Publika sumināja mākslīniekus sirsnīgiem aplausiem un krāšņiem ziedīem.

Šais svētkos pilnā zāle dalībnieku un viņu sirsnīgā atsauciba apliecināja tautiešu lielo mīlestību uz mūsu cīnītājiem.

O. K.

NODAĻAS PILNSAPULCE

DV Montreālas nodaļa sasauc biedru pilnsapulci svētdien, 25. novembrī, plkst. 3 pp., 1180 Blewry St., College telpās (pie St. Catherine St.). Darba kārtība: I. Iepriekšējā protokola nolasīšanaa, II. Centrālās valdes pr-ža vēlēšanas III. Delegātu izraudzīšana pilnsapulcei, IV. Dažādi jautājumi. Kvoruma nesanākšanas gadījumā sapulce pēc pusstundas būs pilntiesīga pie jebkuŗa biedru skaita.

Biedrus lūdzam sapulcē ierasties!

DV Montreālas nod. valde

LONDONAS AVIZE

No svešām zemēm atgriezušies lauksaimnieki stāvēs savās mājās ar tukšām rokām. Jādomā arī, ka rūpniecība Latvijā cietīs lielā mērā un daudziem pilsētu iedzīvotājiem būs izdevīgāk pāriet dzīvot uz laukiem. Ka tas būs iespējams, par to ir rūpējušies tagadējā vara, izsūtot no Latvijas uz austrumiem lauksaimniekus, un ir iespējams, ka daudzi no viņiem neatgriezīsies, tā kā paliks daudz tukšu saimniecību, kuras būs jāsadala tiem, kas vēlēsies zemi apstrādāt. Lai, atgriežoties Latvijā, lauksaimnieki varētu sākt dzīvi un darbu kaut arī ar nelielu pamatu, jāsāk gādāt inventārs jau ārzemēs. Atsevišķiem cilvēkiem ir gandrīz neiespējami iegādāt savu lauku saimniecību un inventāru līdzekļu trūkuma dēļ. Bet ja nodibina sabiedrību, vislabāk kooperatīvo, un ja dalībnieku skaits ir pietiekami liels, katram dalībniekam iemaksājot ik nedēļas nelielu summu: piem., kaut 10 šiliņu, tad jau drīzumā varētu iegādāt prāvāku lauku saimniecību. Katrs dalībnieks iemaksātu naudu par noteiktu inventāra priekšmetu: vai nu par zirgu, govi, vai arī kādu lauksaimniecības mašīnu, ar noteikumu, ka atgriežoties Latvijā dalībnieks saņems tur to inventāra priekšmetu, par kuru viņš ir samaksājis.

L.A.B. Daugavas Vanagi BILETENS

Ir radies bīstams robs mūsu politiskajā struktūrā, un mūsu emigrācijas politisko darbinieku grūts un atbildīgs uzdevums ir nekavējoties radīt jaunu politisku platformu, kas būtu pietiekami plaša un stabila, lai spētu noturēt kā mūsu emigrācijas lielo vairākumu, tā arī lai atbrīvotajā dzimtenē pulcinātu ap sevi visus tos, kas nejutīsies aicināti ieplūst vecajās partijās.

Grūti pašreiz pateikt, kā būtu labāk: vai pārveidot kādu no vecajām partijām uz gluži jaunas bazes vai radīt pilnīgi jaunu. Skaidri ir tikai pamatprincipi: 1) tai jābūt nacionālai (reizē tādai, kas paceļas pāri mūsu līdzšinējās partijpolitikas zemajam līmenim), bet ne šovinistiskai — iecietība pret minoritātēm, cittautiešiem jau šodien visur un arvien pasvītrojama, lai mēs iegūtu labus un uzticamus sabiedrotos pēdējai kaujai un draudzīgus kaimiņus un lojālus pilsoņus pēc tās; 2) tai jābūt sociālās taisnības aizstāvei (bet ne marksistiskai un tādai, kas ierobežo privāto uzņēmību), kas turpina mūsu sociālās likumdošanas priekšzīmīgo ceļu un jo sevišķi rūpējas par mūsu karavīru (veterānu un invalidu) likteni, kas sākuma laikā būs jo smags; 3) tai jābūt kristietības apliecinātājai (bet nepieslēgtai kādai noteiktai koncesijai), jo naida un melu mācības piesātinātais cilvēks kļūs pilnvērtīgs sabiedrības loceklis un derīgs valsts pilsonis tikai tad, ja atvērs savu sirdi tuvākmīlestībai un pārspēs savas atriebības dziņas pret tiem, kas kļūdījušies vai piespiesti sadarboties ar okupantiem.

Edvins Mednis

PULKVEDIS BRIEDIS UN VIŅA STRĒLNIEKI

(Turpinājums)

„Jūs iesit cīņā tāpat kā mēs visi, — čupā ar paceltiem durkļiem un urrā kliedzieniem. Tā jābūt, un beigas!"

Tik neiecietīgi nebija visi. Krievu vecāko virsnieku starpā netrūka arī krietnu un bruņniecisku karavīru.

Bet nereti jaunām latviešu daļām nācās nokļūt jau minēto skauģu un nemākuļu augstākā vadībā. Radās nevajadzīgi upuri. Un dvēseles dziļumos sāka gruzdēt izmisums un naids, kas sāka spēji izpausties pēc 1917. gada marta revolūcijas. Jo tās vadītāji, stūrējot uz boļševisma pusi, vispirms bija pacentušies armijā sagraut disciplīnu un priekšnieku autoritāti.

Ja vaino, ka arī daļa latvju strēlnieku pakļāvās šiem iedvesmojumiem, mums godīgi jāapskatās, kur meklējami šai parādībai pirmie cēloņi.

Strēlnieki joprojām gūst panākumus

Daļa latvju strēlnieku 1917. gada vidū un beigās aizgāja uz Krieviju nevis tāpēc, ka viņus vadīja Briedis, Gopers, Peniķis, Zeltiņš, Auzāns, Berķis u.c. redzamākie virsnieki, bet gan tādēļ, ka augstākie krievu štābi lielo cīņu laikā nebija atļāvuši viņiem vest kaujā, kā nākas, savus strēlniekus. Pie tā pakavēsimies vēl turpmāk. Tagad aprobežosimies ar šo vispārējo apsvērumu.

Strēlniekiem par šim krievu štāba un aizmugures intrigām sākumā nebija laika domāt. Tie bija uzsākuši svarīgas un nopietnas cīņas, kas prasīja visu spēku pievēršanu frontei.

Pēc dažām dienām Brieža 1. rota atkal saņēma kaujas pavēli. Rotas izlūku grupa Olaines stacijas rajonā uzbruka kādai vācu rotai. Nu strēlnieki jau bija uzģērbuši baltos tērpus. Tiem izdevās nepamanīti pārgriezt dzeloņes un iebrukt rotu ierakumos. Vācu karavīri aukstā naktī bija saldi iemiguši un tiem iznāca nepatīkama atmošanās. Daudzi uz mūžibu atkrita aukstās cīsās, dažus paņēma gūstā. Rota visumā bija iznīcināta, un bija iegūtas vērtīgas „vēles". Šai izlūkošanas iebrukumā mēs zaudējām 1 un 4 kareivjus ievainoja.

Arī krieviem jāsaņemas

Divi šādi panākumi (lielais un mazais) tik īsā laikā ir patika, ir nepatika Sibīrijas divīzijas štābam. Bija patīkami, ka vāci aiztūrēti un atsviesti atpakaļ un ka gūti gūstekņi, trofejas. Bet bija nepatīkami, ka to bija izdarījuši latvieši.

Vajadzēja krieviem izdarīt kaut ko lielāku. Štābā izstrādāja jaunu izlūkošanas iebrukuma plānu. Daudz plašāku par līdzšinējo. Galvenā virzienā vajadzēja uzbrukt krievu daļām. Latvju bataljona 1. (Brieža) un 4. (Ilziņa) rotai vajadzēja tikai segt un nodrošināt krievu flankus.

4. nov. (22. okt. pēc vecā stila) latvju rotas devās uz rajonu iepretim Pēternieku muižai, kur nonāca naktī uz 6. nov.

1. (Brieža) rotai bija jādodas pāri purvainam klajumam, saskaņojot uzbrukumu ar krievu daļas triecienu. Šoreiz tas bija uzbrukuma plāns, kura izstrādāšanā nebija lūgts Brieža padoms. Šoreiz Briedis bija tikai krievu plāna izpildītājs, nevis aktīvs vadonis kā likās iepriekšējās kaujās.

Gaismai austot, Brieža rota ātri devās uz priekšu. Tā nonāca līdz platam grāvim, kas šķērsoja purvu. Piepeši pāri galvām sāka svilpt lodes. To niknums un skaits ātri pieauga. Ko, — vai vācieši koncentrē uguni no vairākām vietām tieši uz viņiem?

(Turpinājums sekos

Amerikas Latviešu Tautiskās Savienbas (Bostonā) jaunā Dāmu Komiteja. I. rindā no kreisās 3. Erika Eglīte viceprieksniece, 4. priekšniece Valija Krūza, šai rindā kā pēdējā sekretāre Margarieta Mituzova. K. Krūmiņa uzņēmums

Jānis Mežaks.

VECĀKIEM UN SKOLOTĀJIEM

Ar lielu prieku varam konstatēt, ka latviešu skolu darbs vēršas plašumā un dziļumā, kā Kanadā, tā arī citās zemēs, kur trimdas vēji ir aiznesuši tautiešus. Dibina jaunas skolas, kur to vēl nebija, pieaug skolnieku skaits agrāk dibinātās skolās, lai gan līdz iespēju un vajadzības robežām vēl ir krietni tāls ceļš.

Vēl arvien daudz latviešu bērnu paliek ārpus latviešu skolām, un arī mājās mācības nenotiek. Ir daudz runāts un rakstīts par latviešu skolas nepieciešamību, bet vēl daudz tautiešu nav piešķīruši pietiekamu vērību šiem aicinājumiem, kuru īstenojums kādreiz ļoti smagi svērs mūsu tautas nākotnes pūrā.

Latviešu skola ir viens no stiprākiem gara cietokšņiem pret asimilācijas faktoru uzbrukumiem. Tēvu valoda ir stiprākais ierocis cīņā par latviskākas dvēseles saglabāšanu. Tās kopšana un tālāk nodošana saviem bērniem ir vecāku pienākums un nacionāla misija. Runāt bērni iemācās no saviem vecākiem un runās pareizā latviešu valodā, ja tā runā paši vecāki. Tiklīdz bērns nonāk saskarē ar ārpusmājas rotaļu un skolas biedriem, valodas tīrība ir apdraudēta, sevišķi, ja saskare ir ar cittautiešiem. Bet šai pašā laikā nāk klāt arī vēl cits uzdevums: lasīt un rakstīt mācīšana, kuras nozīmi nedrīkstam novērtēt par zemu, jo tikai ar šīm mākām pavērti ceļi uz tautas gara bagātību apcirkņiem. Ja tās atstājam novārtā, svešā zemē dzīvojot, nopietni apdraudēta arī runāšanas prasme, kas beigās viegli var novest pie tēvu valodas pilnīgas aizmiršanas. Un kas tad nu vairs saista pie tautas? Lai parādītu, cik kritiskā stāvoklī atrodas mūsu jaunākās paaudzes rakstīšanas prasme latviešu valodā, un cik lielā mērā vērojama angļu valodas ietekme (rakstības veidā), atļaujos sniegt divi piemērus no diktāta latviešu valodā šī mācības gada sākumā, ko rakstījuši skolnieki 4. un 5. klases vecumā. Diktāta teksts: „Kādam tēvam bija trīs dēli: divi gudri, viens muļķis. Tēvs kādu dienu iedod katram dēlam maizes klaipu un sūta pasaulē pelnīties."

1. skolnieks raksta: „Katam tavam bia tris dali: divi gotri, vens moldris. Taves catu dinu idod catram dalam mizes clico on sota basavle belnitis."
2. skolnieks raksta: „Kādam tēvam bija trīsie dāli: devi kūdri, vens mulszes. Tāves kudu dany iedod katram dalam mazes klajku un suta pasaļej pelnites."

Šos piemērus neesmu devis, lai kādu uzjautrinātu, bet gan lai parādītu, cik liels darbs mums visiem stāv priekšā. Palīdzēt var tikai latviešu skola vai nopietnas mājas mācības.

Latviešu skolu programmās Kanadā ir uzņemts daudz vielas, ievērojot ierobežoto laiku. Mazāk gan nav arī citu zemju programmās, jo vairāk saīsināt tās nav iespējams, neatmetot jau kādu no pamatprasībām. Tamdēļ bez sevišķi svarīga iemesla nevajadzētu samazināt paredzēto stundu skaitu. Stundā uzņemamā viela skolotājam iepriekš rūpīgi jāpārdomā un jāsastāda stundas plāns, lai varētu to iespējami intensīvāk izmantot. Nav jācenšas dot pārāk daudz skaitļu, bet iespēju robežās tie aizstājami ar salīdzinājumiem. Piemēram: no Latvijas iedzīvotājiem 55% (1935.) piederēja pie luterāņu baznīcas — vairāk nekā puse. Ļoti liela nozīme kodoligam tēlojumam. Latviešu valodā sevišķa vērība piešķirama pareizrakstībai un pareizai izrunai.

Lielas grūtības un laika zudumu sagādā mācības grāmatu trūkums. Tamdēļ visā pasaulē nedrīkstētu būt nevienas latviešu skolas grāmatas, kas aizmirsta gulētu kādā grāmatu plauktā vai kastē. Tām visām jārod ceļš uz latviešu skolu, kur bērni viņus gaida ar zinātkāram sirdīm. Ja kādā ģimenē bērni ir jau pārsnieguši skolas vecumu, dāviniet viņu lietotās grāmatas savai tuvākai latviešu skolai vai bērniem, kam to vajag. Ja šādā veidā palielinātos skolās lietojamo grāmatu skaits, būtu daudz līdzēts. Tomēr bez konspektu rakstīšanas nebūs iespējams iztikt. Tā nav izdarāma stundu laikā, jo paņem par daudz dārgā laika. Konspekti sagatavojami pirms stundas, rakstot ar mašīnu vai skaidrā rokrakstā, stundas beigās tos izdala bērniem. Ja nav iespējams sagatavot katram skolēnam vienu eksemplāru, tad vecākās grupās dodams viens pa 3 vai 4 skolēniem, kas mājās līdz nākamai stundai to ieraksta savās burtnīcās. Nopietna vērība piešķirama apstāklim, lai šie konspekti neietu zudumā, bet sistēmatiskā kārtībā uzkrātos skolnieku burtnīcās. Pats par sevi saprotams, ka izdodamiem konspektiem jābūt rakstītiem labā un pareizā latviešu valodā. Ja raksta ar mašīnu, kam nav latviešu valodas zīmju, garumzīmes un mīkstinājumi, izdarāmi vēlāk ar roku. Nevaram sagaidīt bērnus pareizi runājam un rakstām, ja viņi redz nepareizus paraugus.

Ikviena skolā pilnīgi nepieciešama ir Latvijas karte. Labs palīgs ir P. Mantnieka kartografijas institūta izdotā Latvijas karte, mērogā 1:450.000; tās cena ir apmēram $1,50.

Ļoti vēlams, lai klases sienas greznotu Latvijas skatu attēli un latviešu rakstnieku ģīmetnes. Ja tos nav iespējams atstāt visu nedēļu, tie izliekami tikai mācību laikā.

Izveidosim latviešu skolu par gaismas namu, uz ko bērnu sirdis tiektin tiecas mācīties un augt par krietniem latviešiem.

Vecāki, neatturiet savus bērnus no latviešu skolas, mudiniet uz to, un sniedziet iespēju to apmeklēt!

Lielais ūdensceļš Kanadā

Kanadas lēmums vienai pašai sākt Sv. Labrenča ūdens ceļa un ar to saistīto spēkstaciju izbūvi ir viens no vissvarīgākajiem soļiem, kādu jebkad šī zeme ir spērusi. To var pielīdzināt vienīgi sera Džona A. Mekdonalda valdības lēmumam taisīt Kanadas Klusā okeana dzelzceļu 1870. gadā. Galvenā atšķirība tomēr ir tā, ka Kanadas Klusā okeana dzelzceļu cēla bez ilgu gadu debatēm un nenoteiktības, kas raksturīgs Sv. Labrenča jūras ceļa projektam.

Ideja par dziļu ūdensceļu, kas okeana kuģiem dotu iespēju iebraukt tūkstošiem jūdžu Kanadas iekšzemē, ir ap 120 gadu veca.

Jau 1832. gadā kāds Sv. Katarines pilsētas pilsonis, kas parakstījās ar pseudonimu Kāds Projektētājs, izstrādāja par šo temu vispusīgu un interesantu apcerējumu, mudinādams kanadiešus vienus pašus uzsākt ūdensceļa būvi.

Rakstītājs lietā vārdus, ko gandrīz bez grozījumiem varētu pieskaņot mūsu dienu apstākļiem, un steidzina iespējami drīzu dziļā ūdens ceļa plāna īstenošanu. Viņš secina: „Mums ir tikai viens nolūks: lai mūsu pārstāvji pieņem likumu, lai nodrošina mūsu iekšzemes satiksmei labu kuģošanu no okeana līdz ezeriem, iekārtojot vajadzīgās ierīces."

Projektu par jaunu sabiedrība sāka cilāt 1902. gadā, kad Kanadas, Savienoto Valstu un Lielbritanijas pārstāvji vienojās sēsties pie viena galda, lai apspriestu starptautiskā ūdensceļa īstenošanu starp Kanadu un Savienotām Valstīm. Pētījumus izdarīja līdz 1919. gadam, kad Lielā ūdensceļa konference notika Vindzorā, Ont., piedaloties abu valstu pārstāvjiem.

Šā gadu simteņa divdesmitos gados notika dažas panākumiem bagātas pētīšanas apspriedes, un 1932. gadā Sv. Labrenča dziļā ūdens ceļa līgumu parakstīja Vašingtonā. Beidzot, 1941. g. Lielo ezeru un Sv. Labrenča pamatprojekta vienošanos parakstīja un turpināja tālākos mērījumus.

Pēdējā laikā Vašingtonā auga spēcīga opozicija, lai aizkavētu ūdensceļa būvi. Daži dzelzceļi baidījās ūdensceļa konkurences un privātās spēkstaciju sabiedrības baidījās, ka sabiedriskas ūdensspēka stacijās spēs dot lētu strāvu. Pret projektu ir Minesotas dzelzs raktuvju sabiedrības un Amerikas Atlantijas krasta pilsētas, kā Ņujorka, Bostona un Filadelfija, kas ciestu, vai vismaz iedomājas, ka tās varētu ciest no bīstamās ezeru ostu konkurences.

Ka šī opozicija vēl arvienu ir visai spēcīga, pierāda fakts, ka ūdens ceļa likumprojekts Vašingtonā vēl nekur nav ticis uz priekšu: vairāki likuma meti, kas atzīst apvienoto Kanadas un Savienoto Valstu projektu, gan ir izgājuši cauri Tautas Pārstāvju Namam, bet izgāzti Senātā vai otrādi. Tā, Kanada, kam apnikusi Vašingtonas nenoteiktība, ir spērusi pirmo soli, lai raktu „grāvi" gar Sv. Labrenci viena pati, un Ontario province, ko elektriskās enerģijas trūkums nopietni apdraud nākošo piecu gadu laikā, projektē celt elektriskas ūdensspēka stacijas gar Sv. Labrenci.

Cik viss tas izmaksās? Un ko tas nozīmēs Kanadai?

Pēc aplēsumiem atbilde uz pirmo jautājumu ir $260.000.000.000-$290.000.0000 kuģošanas daļai un $160.000.000 spēkstaciju celšanai. Kanada jau ir ieguldījusi $132 milj. augšējo ezeru rajonā, Vellandes kuģu kanālī un Tūkstošu salu rajonā, netālu no tās vietas, kur Sv. Labrencis savienojas ar Ontario ezeru.

Šie skaitļi var izlikties astronomiski, bet, ievērojot labumus, ko projekta īstenošana var dot, tie tomēr ir vairāk kā attaisnojami. Aplēsts, ka Ontario province var gadā ieņemt ap 60 milj. dol no elektriskās enerģijas pārdošanas vien, ko ražos jūras ceļa aizsprostu spēkstacijās, un no kuģniecības nodevām, it īpaši no amerikāņu kuģiem.

Kad ūdens ceļš būs izbūvēts, kuģi no Anglijas, no Eiropas kontinenta un no visām pasaules ostām varēs iespiesties līdz pat Ziemeļamerikas sirdij, sasniedzot ar savu kravu gandrīz Kanadas vidējos rietumus.

Kuģiem būs iespējams uzņemt kravu Antverpenē, Kopenhagenā vai Liverpūlē un piegādāt to līdz Viljema Fortam vai Portarturai, kas atrodas tikai 400 jūdzes no Vinipegas.

Tā darbosies arī pretējā virzienā, un kvieši no prērijām un rūpniecības ražojumi no Ontario centra tiks Eiropā lētāk izkrauti kā līdz šim.

Kanālis ar 27 pēdu dziļumu varēs laist cauri 85 procentus visas pasaules kuģu.

Dzelzs rūdu no jaunajām lielajām atradnēm Labradorā un ziemeļu austrumu Kvēbekas provincē nogādās bez pārkraušanas tieši līdz Čikagas, Gari, Indiānas, Klīvlendas, Ditroitas un Hamiltonas alkatnīgajiem dzelzs cepļiem. Akmeņogļu izmaksa kanadiešiem samazināsies, tāpat pazemināsies būvmateriālu cenas granītij un akmeņiem, arī naftai, pārtikas vielām un automobiļiem no Britanijas.

Spēkstaciju izbūve sola papildus 1.100.000 zirgu spēku Ontario provincei vai tikpat daudz, kā tagad saņem no Niagaras ūdens krituma. Šis daudzums, saka Ontario Hydro Electric Commission, būs ārkārtīgi vajadzīgs tuvāko piecu vai sešu gadu laikā, lai apmierinātu jaunas rūpniecības un mājsaimniecības prasības. Sapnis par Sv. Labrenča jūras ceļu sāk īstenoties. Pilsētas un pilsētiņas gar Ontario un Ēri ezeru krastiem, kā arī Sv. Labrenča upes augšgalā, jau gaidās dūc. Rūpniecības vajadzībām derīgo zemju cenas ir strauji kāpušas. Visa centrālā Kanada ar pieaugošu satraukumu gaida ūdens ceļu.

KANADĀ

Pieņem, Dievs lūgšanu ceļu:
Brīvību
Elpot grib Latvijas dēli!
A. Eglītis.

Hamiltonas latvieši mūsu varoņu atceres dienu sāka ar kopēju dievkalpojumu, ko ievadīja mācītāja Pavasara vārdi: „Nav lielākas mīlestības par to, kas dzīvību atdod par saviem brāļiem."

Pieminot kritušos varoņus, dievlūdzēji, asaru slāpētās balsīs, klusi iesāka korāli „Kur audžu audzēs klusē zem kapu smilts." Koncerta daļā brīvmākslinieka V. Lasmaņa vijoles solo — Fr. Šuberta „Ave Maria" un J. Mediņa „Ārija".

„Vēl cīņa nav galā un nebeigsies."
J. Rainis.

Vakarā Hamiltonas latvieši pulcējās rumāņu zālē, kur vietējās Latviešu B-bas un D.V. Hamiltonas nodaļas vadībā notika Lāčplēšu svētku piemiņas brīdis.

Svinīgo aktu atklāja Hamiltonas D.V. Nodaļas pr-dis P. Immurs, visu klātesošo vārdā sveicot Lāčplēša kara ordeņa kavalieri Jāni Kapteini. Savā runā P. Immurs pieminēja dzimteni un visus tos, kas savas dzīvības atdevuši par to un par mums — trimdas ceļu staigātājiem.

Piemiņas brīdī Toronto vīru dubultkvartets „Kalvis" J. Dzeguzes vadībā nodziedāja „Integer vitae".

Svētku runu teica bij. Latvijas aviācijas pulka plkv. Bulmanis, aizvedot klausītājus pa brīvības cīņu tekām pagātnē. Runu nobeidzot, pulkvedis uzaicināja kopējai latvju tautas lūgšanai „Dievs, svētī Latviju".

Koncerta daļā vīru dubultkvartets „Kalvis" iepriecināja klausītājus ar dziesmām: „Pie Baltijas jūras", „Seglo, māsiņ", „Pie tēvu zemes dārgās", „Lūk, rozes zied".

V. Lasmaņa vijoles solo — paša komponētā „Variācija par tautas dziesmām" un citu latviešu komponistu darbi, sajūsmināja klausītājus arī bez klavieru pavadījuma.

Nora Rudzīte un Vija Ozola deklamēja dzejas, veltītas mūsu cīnītāju varoņgaram, un trīs Hamiltonas skolas audzēkņi noskandēja V. Plūdona „Svešumā klīstot".

Ikviens no šī sarīkojuma aizgāja ar atziņu, ka cīņa par Latviju vēl nav galā.

V. I.

Beidzamo divu gadu laikā Toronto dzīvojošie latviešu inženieri un technikī laiku pa laikam sanāca kopā, lai apmainītos iespaidiem un pieredzi Kanadā. Dalībnieku skaitam pieaugot, pacēlās jautājums par ciešāku darbības izveidošanu un regulārām sanāksmēm.

Tā š. g. 20. augustā sanāksme, kurā piedalījās 20 inženieru un 5 technikī, izlēma sekojošo:

Vienprātīgi atzina, ka inženieru un techniku saimei būtu nepieciešama sava organizācija, kas tos apvienotu profesionālo interešu izkopšanai un aizstāvēšanai, kā arī eventuālam palīdzības darbam. Ja Latvijā kā dabisks atrisinājums šo jautājumu izkārtošanai bija Inženieru biedrība un Techniķu apvienība, tad trimdas apstākļos būtu meklējams cits atrisinājums. Tā kā daudzas organizācijas trimdā tikai sadrumstalo latviešu vienību, Toronto latviešu inženieri un technikī nolēma iet apvienošanās ceļu un pievienoties kā kopa kādai no pastāvošām biedrībām. Par tādu izraudzīja Toronto Latviešu Biedrību.

Tālāk nolēma noturēt regulāras sanāksmes katra mēneša pirmajā piektdienā, nolasot technisku vai vispārēja satura referātus ar sekojošām pārrunām.

Tā kā tika izteikta vēlamība rīkot sanāksmes arī kopīgi ar ārpus Toronto dzīvojošiem inženieriem un technikiem, ar kādu ierosinājumu nāca arī Hamiltonas kopa, tad Toronto Latviešu Biedrības Inženieru un Techniķu kopa rīko kopēju sanāksmi, sestdien, 8. dec., plkst. 3 pp. TLB namā, 198 Osler St., Toronto.

Uz šo sanāksmi tiek aicināti Hamiltonā, Londonā, Niagarā, St. Katarinā, Kičenerā un citur dzīvojošie inženieri un technikī. Toronto kopa priecātos sagaidīt arī Montreālas pārstāvjus.

Sanāksmes darba kārtība:

1. Sanāksmes atklāšana; 2. Inž.-elektr. I. Frišmaņa referāts: Apakšzemes spēka stacijas; 3. Būvinž. K. Sirmā referāts: 14 gadi Irānā. Referents tikko kā ieradies no pasaules pulvera mucas — Irānas un sniegs interesantu pārskatu par Irānā pavadītiem 14 gadiem. 4. Ziņojumi no vietām; 5. Pārrunas un kopējs azaids.

Paredzams, ka nākošo kopējo sanāksmi rīkos Hamiltonas kopa nāk. g. februārī.

Laipni lūdzam pieteikt dalībniekus 8. dec. sanāksmei līdz sestdienai, 1. dec., uz sekojošu adresi: Toronto Latvian Club — Engineering Group, 198 Osler St., Toronto, Ont.

Torontieši cer uz plašu piedalīšanos.

Un dzīve rit tālāk...

Latviešiem zināšanai! Lasot mūsu laikrakstus, bieži to slejās nākas uzdurties dažādiem burtu sakopojumiem, par kuru nozīmi lasītāji reizēm paliek neskaidrībā. Lai nāktu talkā laikrakstu cienītājiem šeit izskaidrošu dažus no viņiem: LCPV nozīmē — Latviešu Centrālā Padome Vācijā, agrāk tā devēta vienīgi LCP. LCKV ir Latviešu Centrālā Komiteja Vācijā. LNPL — Latviešu Nacionālā Padome Lielbritanijā. ALA — Amerikas Latviešu Apvienība. LNFS — Latviešu Nacionālais Fonds Skandināvijā. LNP — Latviešu Nacionālā Padome. Latvijas CP — Latvijas Centrālā Padome. LAK EC — Latvijas Atbrīvošanas Komitejas Eiropas Centrs. DV — Daugavas Vanagi. DVF — Daugavas Vanagu Fonds. LSK — Latvijas Sarkanais Krusts. LPKDA — Latviešu Pretestības Kustības Darbinieku Apvienība. AIF — Ārējās Informācijas Fonds.

Bez šiem pastāv desmitiem un atkal desmitiem citu iestādījumu; ir pilsētas, kurās atrodas vai vesels ducis dažādu biedrību, klubu un kopu. Dzirdēts ierosinājums, ka vajadzētu radīt ICK — Iniciālu Centrālo Kartotēku, kas rūpētos, lai jaundibinātās biedrības savos nosaukumos neizmantotu agrākajo pirmo burtu sakārtojumus; — ja nākotnē izbeigtos variēšanas iespējas ar latiņu alfabētu, varētu ņemt talkā grieķu, ēbreju, arabu un ķīniešu rakstu zīmes, tāpat hieroglīfus un ķīļu rakstus.

CĪŅAM NEPIEMĒROTS

Vēl ilgi sporta prese rakstīs par ilggadīgā pasaules čempiona un labākā smagsvara, kopš Dempseja laikiem, pēdējo cīņu, kad „Brūnais bumbotājs," „Tumšais iznīcinātājs," jeb, īstā vārdā Džo Luiss, ringā bija spiests kapitulēt Rakija Marčiano priekšā. Džo Luiss neuzvarēts nolika savu titulu. Reiz, savos slavas laikos, Džo Luisam nebija ne mazāko raižu par naudu; viņš varēja pirkt, ko tik iegribēja, viņš pelnīja tūkstošus un, ar vieglu roku, aizlaida tūkstošus. Bet, tad pēkšņi atklājās, ka kādreizējais čempions vairs nespēj samaksāt pat vecas ienākuma nodokļu lēses, tādēļ arī Džo Luiss atgriezās ringā, ar cerību atgūt savu kādreizējo titulu. Boksa lietpratēji neticēja brūnā Džo „come back," viņa cīņas tie raksturoja kā lempīgas, nepārliecinošas. Un pēdējā cīņā Džo Luisa lieliskā labā roka, 56 reizes tā pretiniekus noguldījusi „nokautā," nespēja salauzt Marčiano cīņas sparu. Džo Luiss ir kļuvis vecs, nolietojies, tagadējā laikmeta cīņām nepiemērots... Vai no izbijušā čempiona likteņa arī mēs nevarētu kaut ko mācīties; varbūt mūsu kādreizējie profesionālie politikāņi?

Skorpions

SOVJETI IEROBEŽO PRECĒŠANĀS TIESĪBAS

Kāds kolchoznieks Uzbekistānā bija saderinājies ar kaimiņu sovchoza meiteni un vēlējās to precēt. Pēc boļševiku laikrakstu ziņām tie tomēr nav varējuši precēties, jo kolchozu pārvalde nav devusi atļauju aiz sekojošiem iemesliem: viņa esot aktīviste un viņš neizstrādājot savu darba normu un paliekot iepakaļ. Ja viņš „labosies", sacīts pārvaldes lēmumā, tad atļauju saņemšot.

-sis.

Arnolds Bagun-Bērziņš

VILCIENĀ UZ VOLCHOVU

Atmiņas par 26. Tukuma bataljona gaitām

(Turpinājums)

Domājot esmu aizmidzis. Kad atmostos ir jau gaišs. Vilciens vēl nekur tālu nav aizbraucis, un esam tikko pāri Latvijas robežai. Līdz ar to izbeidzas arī visas baumas, ka mūs vedot uz atpūtu Rīgā. Un tā braucam tālāk, neapzinoties, ka mūsu bataljonam atpūtas šinī karā nebūs, ka tas ies no kaujas uz kauju, no sektora uz sektoru, kamēr no vecajiem paliks pāri tikai ap desmit vīru, un tie paši būs izkaisīti visās pasaules malās.

Svešajā zemē

Ap pusdienas laiku braucam cauri Pliskavai. Vilciens apstājas uz neilgu laiku, un mēs izlienam izstaipīt kaulus. Šeit jau ir īsta ziema. Sniegs un aukstums. Stacijā daudz vāciešu, kas ar izbrīnu noraugās mūsu zaļajos latviešu formas mēteļos. Izskatāmies divaini. Mūsu posteņi uz vaļējām platform. stāv čechu bruņucepurēs ar krievu šauteņem pie vācu Pirmā kara ložmetējiem. Nevar jau nu ne zinātājs īsti saprast, kas mēs par putniem, un mēs arī staigājam pavisam lepni un liekamies vāciešus nemaz neredzam. Kāds krieviņš lauzītā vācu valodā mēģina prasīt, kas mēs tādi esam. Kad viņam pasaka „Latiši", skaidrā krievu valodā, tas acis vien ieplēš, un no viņa skata var redzēt, ka latviešu vārds arī šajā Krievijas malā vēl nav aizmirsts kopš pirmā kara.

Aizeju uz vilciena priekšgalu. Vācu kara lokomotīve sīc un pa reizei it kā nopūšas, lai nu gan viņa izskatās gluži tāda pati kā simtiem citas lokomotīves, tā tomēr šķiet esam citāda. Arī šai lokomotīvei nākotne nav zināma. Vislielākās izredzes pastāv, ka tā beigs savu mūžu, uzskrejot partizānu liktai mīnai. Vietām ogļu tenderī un vienā lodziņa rūtī ir caurumi, kas izskatās pēc ložu pēdām. Tiešām, būt par dzelzceļnieku šajos laikos nav nemaz labāk kā atrasties frontes līnijās. Drīzāk tas ir vēl nepatīkamāk, jo briesmas draud kuru katru mirkli bez kā pret tām varētu cīnīties.

Nāku atkal atpakaļ uz savu vagonu. Perons pilns mūsu puišu. Vagonu durvis vaļā. Kņada un dzīvība. Ir tā, it kā nakts tumšā un vilcina klaboņā dzimušās domas būtu kaut kur izgaišušas un visi atkal šķiet jautri un bezbēdīgi. Cits ar katliņu rokā dodas pie lokomotīves, lai mēģinātu tur dabūt karstu ūdeni, cits ciemojas pie draugiem otrā vagonā, vairāki, baros pa trim un četriem, staigā šurpu turpu pa peronu. Visi mēģina uzminēt, uz kurieni mēs faktiski braucam. Brauciena mērķis ir gan zināms bataljona komandierim, bet to glabā kā kara noslēpumu, un tā mums nekas cits neatliek kā minēt. Dzird visādus vārdus, sākot ar Ļeņingradu, beidzot ar Staraja Rusu, bet tie tikai paliek minējumi. Pēkšņi lokomotīve spalgi iekaucas, un mēs katrs skriešus dodamies uz savu vagonu, jo zinām, ka pindzelēšanās nav, un varam palikt skatītājos uz perona, ja nepasteidzamies. Tikko esmu ticis vagonā, kad vilciens jau atkal uzņem savu vienmuļo gaitu.

Netālu aiz Pliskavas sākas mežu masīvi, kas gandrīz nekur nepārtrūkst. Durvis atstātas šķirbiņā, un pa to iespējams saredzēt apkārtni. Meži te nav tādi kā pie mums. Mūsējie, salīdzinot ar šiem, liekas gandrīz vai kopti parki. Šeit vietām izskatās kā īstā mūža mežā. Biezoknis tāds, ka ne cauri redzēt nevar. Šur tur izgāzušies lieli, veci koki un ap tiem jau pret debesīm stiepjas jaunas eglītes.

Uz laiku vagonā dzirdamas sarunas. Katrs stāsta otram, ko viņš redzējis vai ievērojis stacijā. Citi stāsta, ko dzirdējuši no draugiem citos vagonos. Un atkal sākas minēšana par mūsu ceļa mērķi. Bet pēc dažām stundām arī šīs runas sāk izsīkt un lielākā daļa liekas garšļaukus salmos un mēģina snaust. Zolīšnieki, kā parasts, atkal spēlē kārtis. Nespēju saprast, kā viņiem tas neapnīk, jo šie cilvēki spēlē tiešām pie katras izdevības un dažreiz liekas, ka viņiem gaļais brauciens ir īsti pa prātam, jo nu var spēlēt netraucēti un neierobežoti ilgi. Braucam cauri visām mazām stacijām. Lēnām sāk zust laika jēdziens, un šķiet, ka esam braukuši jau gandrīz vai visu dienu, bet, kad pajautāju draugam cik pulkstenis, tad izrādās, ka vēl nav divpadsmit. Bezgalīga nīkšana. Nu reiz var domāt un pārdomāt visu iespējamo un pat vēl vairāk.

Vienmēr jāgaida

Laikam gan nekur neiemāca pacietību tik labi kā armijā. Vienmēr kaut kas ir „uz bānēm," vienmēr kaut kam ir jānotiek, uz kaut ko ir jāgaida. Un, tiešām, karavīram visa viņa dzīve paiet gaidot. Gaida viņš uz rīta pārbaudi, stāvēdams ierindā un saldams; gaida uz pusdienām; tad gaida uz vakariņām un pēc atkal uz vakara jundu. Iegājis gultā, gaida, ko nākošā diena nesīs. Frontē nav daudz citādi. Postenī stāvot gaida ienaidnieku parādāmies kaut kur šāvienа attālumā. Klusā laikā gaida uzbrukumu. Kaujas laikā gaida kaujai beigas, lai gan pēdējo gaidīšanu tikpat kā nemana, jo nav laika nodoties filozofēšanai, tā var maksāt galvu. Bet tomēr kādreiz prātā iešaujas: vai tad nu tai jezgai kādreiz nepienāks gals?

Tad atkal gaida uz signālu uzbrukuma izejas pozicijā. Gaida uz pastu, gaida uz kantīnes devu, gaida, gaida, gaida... Nezin, kā par šo lietu ieminos vecajam virsseržantam. „Jā," viņš saka, „bet nu jau tā gaidīšana nav tik traka kā agrāk. Redziet, mūsu laikā bija tā." Un mēs visi saskatāmies un sataisāmies uz klausīšanos, jo zinām, ka Baltaisvilks māk labi stāstīt.

„Redz'" viņš atsāk, pīpi kūpinādams, „ķeizaram Nikolajam dzimšanas diena iekrita, laikam kaut kur janvārī vai februārī. Un tā nu dienu iepriekš ķeizara adjutants prasa Nikolajam, kad majestāte pieņems parādi. „Nu," Nikolajs atbild, „tā ap kādiem pus vienpadsmitiem". Adjutants iekāpj kamanās un aizbrauc pie Petrogradas garnizona priekšnieka. „Majestāte pieņems parādi ap pulksten desmitiem, vienībām jābūt nostādītām pus desmitos." Garnizona priekšnieks izsūta ar kurjēriem speciālas pavēles pulku komandieriem: „Viņa ķeizariskā augstība pieņems parādi ap deviņiem, vienībām jābūt nostādītām parādes laukumā ap pus deviņiem." Pulku komandieri izsauc pie sevis bataljonu komandierus: „Viņa ķeizariskās augstības dzimšanas dienas parādei gataviem jābūt ap astoņiem. (Turpinājums sekos)

EDV. SILGALVIS

Mans ceļojums apkārt zemes lodei

(Turpinājums)

Ārkārtīgi liela vieta Amerikas augstākajās mācības iestādēs ierādīta sportam. Sports tur ir pirmais jauno studentu audzināšanas līdzeklis. Amerikas universitātes daudzējādā ziņā stipri atšķiras no Eiropas universitātēm, gan studentu savstarpējās attiecībās un profesoru satiksmē, gan arī vispārējā universitātes dzīvē un garā.

Pavadījuši sešas patīkamas dienas šinī pilsētā un tās apkārtnē, nolēmām doties tālāk. No šejienes mums pievienojās arī mūsu dēls, lai brauktu ar mums kopā uz Latviju.

Aukstajās decembŗa - janvāŗa naktīs apelsinu un citu tropisko zemju augļu koku dārzu apsilda ar eļļas krāsnīm (podiem), kas izdod smacīgus dūmus, kuŗi sajaukušies ar miglu, bieži vien aizsedz sauli.

Nākošajā dienā apmeklējām mūsu goda konsulu Andersona kungu, ar ko mūsu dēls bija jau personīgi pazīstams. No konsula dabūjām zināt, ka Losandželosas pilsētā un tās apkārtnē dzīvo ap divi simti veclatviešu, kas gandrīz visi esot ieguvuši Amerikas pilsoņu tiesības. Viņi te iebraukuši dažādos laikos, gan tieši no Latvijas, gan pārceļojuši uz šejieni no ZAS austrumu valstīm. Kā visenerģiskākos kolonijas locekļus konsuls minēja kādu 1906. gada emigrantu P. Veisa kungu, kam še esot pašam sava kurpnieka darbnīca, kā arī kādu J. Vērmaņa ģimeni. Nākošajā dienā apciemojām Veisa kungu, kas mums pastāstīja jo sīki par turienes latvju kolonijas dzīvi. Arī viņš, kā daudzi citi mūsu tautieši, vēlētos vēlreiz redzēt savu dzimteni, tagad brīvo Latviju, kuŗas atbrīvošanā no krievu un baronu varas viņš savā laikā bija piedalījies, kādēļ dabūjis daudz ciest. Šo viņa sen loloto vēlmju īstenošanai neesot vairs cerību dažādu iemeslu dēļ. Ar smagu sirdi šķīrāmies no kādreizējā „jaunstrāvnieka", tagadējā nosirmojuša mūsu tautas ozola. (Laiks neatļāva apmeklēt Vērmaņu ģimeni, bet to mēs panācām 1948. gada 10. maijā, otrreiz ierodoties ASV, Vērmaņa kunga 70. dzimšanas dienā viņa namā Fairfax pilsētā, Sanfrancisko tuvumā, kur tad arī kopā ar citiem tautiešiem, kā kaptejņa A. H. Koškina ģimeni (pirmā pasaules kaŗa bēgļi no Kurzemes) un citiem veclatviešiem mēs piedalījāmies viņa septiņdesmitās dzimšanas dienas svinībās, kas paliks ilgi atmiņā.)

Atgriezušies pievakarē viesnīcā, saņēmām rakstveida uzaicinājumu (to mums nodeva ļoti simpatiska amerikāniete) apskatīt Holivudas filmu studijas, pašu pilsētu un tās apkārtni ar solījumu nodot mūsu rīcībā bez kādas atlīdzības uz visu dienu privātu automobili. Sākumā bijām ļoti pārsteigti par šādu nepiedzīvotu un pilnīgi negaidītu priekšlikumu, nezinādami, ko darīt — to pieņemt vai atteikties, kaut gan tas taču bija mūsu apstāšanās šeit īstais un vienīgais iemesls un nolūks — redzēt visu to, ko mums tagad tik laipni un izdevīgi piedāvāja.

Varbūt tas ir tikai kāds no „kidnaperu" paņēmieniem, lai mūs, kā svešiniekus, noķertu un aizvestu gūstā, pieprasot pēc tam augstu izpirkšanas maksu? Bet tai pašā laikā nevarēdami iedomāties, ka tik glīta dāma varētu nodarboties ar tik neglītām lietām — būt „kidnaperu" aģentei, radās pašam kauns par šādām manām aizdomām. Viesnīcas pārvaldnieks, redzēdams mūsu apjukumu, nāca mums palīgā, ieteikdams nebaidīties un pieņemt laipno priekšlikumu, ko tad arī — bez tālākām runām — darījām, paziņodami šī uzaicinājuma nodevējai, ka nākošās dienas rītā mēs nodosim sevi viņas rīcībā. Pateikdamās par priekšlikuma pieņemšanu, viņa no mums atvadījās. (Turpinājums sekos)

Brazilijas latviešu dzīves mozaika

(VĒSTULE NO S. PAULO)

S. Paulo ev.lut. latviešu draudze, līdz ar jaunā mācītāja J. Mekšes ierašanos, attīstījusi aktīvu darbību. Draudzei pašai savu telpu nav, kādēļ dievkalpojumi joprojam notiek vācu draudzes telpās — divreiz mēnesī. Bez tam pa laikam dievkalpojumi notiek arī Brazilijas Latviešu Apvienības telpās un S. Paulo priekšpilsētās, kur dzīvo vairāk latviešu. Notiek arī iesvētes mācības jaunniešiem, un nākamā iesvēte paredzēta 6. janvārī. Mācītājs izbrauc arī uz Jaunodesas kolonijuu, kur vada dievkalpojumus turienes latviešu luterāņiem, kas ieguvuši arī paši savu dievnamu. Tas ir pirmais latviešu luterāņu dievnams visā Brazilijā. Kāds pašaizliedzīgs tautietis baznīcas celšanai viens pats ziedojis apm. 40.000 kruzeiru. Tuvākā nākotnē paredzēts S. Paulo latviešu luterāņu draudzes locekļu kopīgs izbraukums uz Jaunodesu, lai nodibinātu ciešākas saites ar turienes tautiešiem—luterāņiem. Māc. Mekše draudzes locekļus arī apciemo mājās, lai iepazītos ar S. Paulo tautiešu dzīves apstākļiem. Mācītāju pārsteidz tautiešu garīgais možums un veselīgais dzīves skatījums, kas nav izzudis pat tautiešos, kas svešumā pavadījuši vairākus gadu desmitus. Kaut gan starp vecajiem iecelotājiem luterāņu nav daudz, viņi ilgajos svešniecības gados tomēr labi saglabājuši savu ticību un tautisko apziņu. Mācītājs visur sastapis gaišus un garīgi veselīgus cilvēkus, kas liecina, cik liela nozīme var būt ticībai, kas neattur cilvēka gara attīstību.

Daži tautieši pēdējā laikā sākuši vērst uzbrukumus pret Brazilijas Latviešu Apvienību, kas savā darbībā vienmēr centusies kalpot mūsu nacionālām interesēm. Kaut gan Apvienība centusies piesaistīt visus Brazilijas latviešus, tanī par biedriem pa lielākai daļai iestājušies tikai luterāņi. Tā radies nevēlams stāvoklis un notikusi zināma diferencēšanās pēc konfesijām, kaut gan Latviešu Apvienība Brazilijā ir gluži laicīga organizācija ar kopīgiem nacionāliem mērķiem. Daļai tautiešu nepatīk Apvienības rīkotie saviesīgie vakari, jo tajos notiekot dejošana, apmeklētāji smēķējot un lietojot reibinātājus dzērienus. Šādi pārmetumi izskanējuši arī Brazilijā diezgan plaši izplatītajā Argentīnas žurnālā „Latvija", kur par to sūdzas kāds Brazilijas tautietis. Kāds cits tautietis no Vārpas kolonijas tanī pašā žurnālā Latviešu Apvienības Brazilijā apkārtrakstos centies saskatīt „Hitlera garu" un jautā, pie kā tas novedīšot? Rakstītājs pats dod arī atbildi — pie saviesīgas dzīves... Kāds cits tautietis savā korespondencē priecājas, ka visa „Vārpa" atturoties no ziedojumu došanas Latvijas Ārējās Informācijas Fondam un ka latviešu Apv. Brazilijā „Vārpas" kolonijā trūkstot interesentu Apvienības nodaļas dibināšanai. Kāda tautiete par Latv. Apvienības sarīkojumiem turpretim raksta: „Pēdējais tautas dziesmu vakars, kuŗu LAB (Latv. apv. Brazilijā — ref.) bija rīkojusi vācu kluba telpās, ar sekojošu saviesīgu dzīvi, mani personīgi iepriecināja." Tautiete izsaka arī savu prieku par vakarā skandinātajām latviešu tautas dziesmām. Bet Brazilija jau ir pretešķību zeme, kādēļ tad pretešķības nevarētu nokļūt arī latvieši...

Samērā lielam skaitam tautiešu, it īpaši jaunieceļotājiem, Brazilijā dzīve apnikusi, un tie pošas uz Kanadu, kaut gan pēc sava ģeografiskā stāvokļa šī zeme no kaŗa un sarkanajām briesmām ir vistālāk. Vēl „pārdrošāku" soli spēris tautietis Alberts Dambergs, kam pieticis šinī viesmīlīgajā un siltajā dienvidu zemē tikai ar dažiem mēnešiem un viņš devies atpakaļ uz Vāciju, nebaidīdamies no kaŗiem un DP laika sliktajām atmiņām. Visu to varētu uzskatīt par uzjautrinošu humoru, ja tanī nebūtu tik daudz rūgtuma un skumjas īstenības.

S. Paulo, novembrī. Optimus.

ATBRĪVOTĀJS 50 GADNIEKS

Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieks Kristaps Mājors pag. sestdien atzīmēja savu 50. dzimšanas dienu.

Kristaps Majors

Jubilārs stāsta:

„Esmu dzimis 1901. g. 6. nov. Bukaišu pagastā. Kad man bija divi gadi, vecāki pārgāja dzīvot Rīgā, kur arī gāju skolā. Pirmā Pasaules kaŗa laikā aizbēgām uz Krieviju, kur izmācījos par atslēdznieku—mechaniķi un strādāju Baltijas vagonu fabrikā, kas bija Krievijā, līdz 1918. g. Tajā pašā gadā atgriezos dzimtenē un brīvprātīgi iestājos Latvijas atbrīvotāju rindās. Pēc Bermonta padzīšanas paliku virsdienestā 5. Cēsu kājnieku pulkā, kuŗā kalpoju par ieroču techniķi līdz 1940. gadam. Arī vācu okupācijas laikā biju armijā ieroču techniķis.

1945. g. 8. maijā, kapitulācijas laikā, nepaspējis atvadīties no sievas un bērniem, kas dzīvoja mūsu lauku mājā Ulbrokā, devos bēgļu gaitās uz Vāciju. Flensburgas nometnē pavadīju 3 gadus, pēc kam izceļoju uz Kanadu. Šeit, strādājot vissmagākos darbus, sapelnīju naudu un nopirku māju, lai pašam būtu savs jumts virs galvas."

Ilggadīgais karavīrs, kas ziedojis savu mūžu tautai un tēvzemei, kaut gan tam 50 gadu, vēl vienmēr ir spēcīgs un dzīves prieka pilns. Tāpat, kā mēs visi, viņš gaida brīdi, kad varēsim atgriezties dzimtenē. Ja būs vajadzīgs, atkal viņš ies karavīru gaitās, lai „kaļpotu tēvzemei ar ieročiem rokā," pašapzinīgi saka Majors, „vēl ilgi nebūšu par vecu."

A. V.

VALDEMĀRS KĀRKLIŅŠ

Pie laika upes

(No krājuma ar to pašu virsrakstu)

(Turpinājums)

Tad ārā vakara krēslā īsi ierējās un apklusa suns, un pēc brītiņa nomnieka meitene ielaida ēdamistabā savāda izskata bārdainu vīru. Ļoti nopietns, resns un plats, lielām kājām, gausām, pašapzinīgām kustībām, taukaini spīdīgu seju, netīrām, it kā viscaur taukainām drēbēm, viņš Nebāram savādā kārtā atgādināja milzīgu, melnām spalvām apaugušu mīkstmiesi. Ienācis, viņš zemu paklanījās Natālijai Kurnosovai un noskūpstīja tai roku. Tad mājas māte pagriezās pret Nebāru un sacīja:

„Lūdzu, iepazīstieties, kungi. Īstenais valsts padomnieks Vikentijs Arkadjevičs Potāpovs."

Ienācējs uzmeta Nebāram aizdomīgu skatienu, pasniedza mitru, mīkstu roku, un tūliņ viņu atkal aizmirsa. Viņš runāja ar pulkveža kundzi, it kā Nebāra nemaz nebūtu klāt.

„Natālija Pavlovna," viņš sacīja, nosēzdamies pie galda un ar rokas mājienu neļaudams ieliet tēju. „Man jums sakāms kas ļoti svarīgs. Beidzot ir pienākušas ziņas."

„Mīļais! Vikentij Arkadjevič!" Kurnosova iesaucās lielā satraukumā. „Es jau tā paredzēju, „Nu, stāstiet, tētiņ, stāstiet." Pamanījusi, ka īstenais valsts padomnieks neuzticīgi raugās uz Nebāra pusi, viņa piebilda: „Andrejs Petrovičs ir mans draugs, jūs varat droši runāt."

Vikentijs Arkadjevičs noglaudīja bārdu un turpināja, vairs nelikdamies zinis par Nebāru.

„Lielkņazs Kirils ir pieņēmis troni," viņš svarīgi iesāka. „Ilgu laiku sarunas notika klusībā un tika turētas vislielākajā noslēpumā. Nu beidzot Lielkņazs atļāvis to darīt zināmu atklātībai. Svinīgā ceremonijā, kas notikusi Parīzē ķeizariskā nama locekļu klātienē, mētropolīts nākamajam monarcham jau devis visaugstāko svētību. Man tas ir droši zināms."

„Slava Dievam," Natālija Pavlovna izdvesa, un viņas skatiens iemirdzējās. „Slava Dievam, un paldies jums, Arkadjevič! Vai domājat, ka drīz tiksim mājās, tētiņ?"

„Šoreiz," sacīja īstenais valsts padomnieks, „lieta ir droša. Šim notikumam ir milzīga politiska nozīme. Lielkņazam ir vislabākās attieksmes ar Anglijas, Spānijas un Italijas karaļiem, un viņu atbalstīs arī Vācijas ķeizars, tiklīdz atgūs troni. Ienāidniekam nekas cits neatliks, kā padoties pārspēkam. Var notikt," viņš noslēpumaini piebilda, „ka jau nākamgad dzimtene būs brīva un varēsim atgriezties mājās."

„Kāda laime!" Pulkveža kundzei bija asaras acīs; viņa saķēra Vikentija Arkadjeviča roku. „Kāda laime! Beidzot! Kad jūs to sakāt, Vikentij Arkadjevič, tad zinu, ka tā patiesība."

„Bet," mīkstmiesis norūpējies pakasīja melno bārdu, „esmu saņēmis arī citas, ne tik patīkamas ziņas. Ir radies viltnieks, kāds lielkņazs, kas arī gribot pretendēt uz troni. Viņš vācot sev piekritējus, solīdams valstī ievest demokratisku konstitūciju." Īstenā valsts padomnieka spalvainā sejā savilkās sašutumā. „Šķelšanās var kaitēt mūsu lietai. Jūs sapratīsit, ka vienīgais glābiņš, uzvaras drošā ķīla ir nesatricināma vienība padevībā mūsu īstenajam tēvam, valdniekam no Dieva žēlastības, Viskrievijas vienīgajam caram Kirilam! Tāpēc mums jābūt modriem; visiem kā vienam mums jāstājas aiz mūsu likumīgā, Dieva ieceltā valdnieka... Natālija Pavlovna! Mums steidzīgi jāsūta uz Parīzi pārstāvis, uzticības vīrs, kas apliecina valdniekam mūsu padevību un apsola tam mūsu atbalstu... Vai zināt kādu personu, kas būtu šī uzdevuma cienīga? Ieteiciet uzticamu kandidātu."

Viņš apklusa, ieklepojās un, acis nodūris, paglaudīja bārdu.

„Nu, protams, jūs, Vikentij Arkadjevič," Kurnosova iesaucās. „Jūs esat vienīgais, kas to spēj. Jums jāuzņemas šis grūtais uzdevums."

„Pateicos," valsts padomnieks sacīja un pirmo reiz pasmaidīja, paceldams galvu. „Pateicos par jūsu uzticību, Natālija Pavlovna. Jūs zināt, ka kalpoju mūsu lietai ar sirdi un dvēseli... Mēģināšu darīt, ko varēšu. Vēl kas..." Viņš ar troksni nošņauca degunu milzīgā, sarkanā kabatas lakatā. „Jūs zināt, ka mūsu līdzekļi trūcīgi, un vajadzību daudz. Vajag naudas trūkumā kritušu ķeizariskā nama locekļu atbalstam, cīņai par taisnību, vajag arī manam ceļojumam uz Parīzi... Vai drīkstu lūgt mazu ziedojumu?"

„Cik man šoreiz jāziedo?" pulkveža kundze padevīgi jautāja.

„Pieci lati," sacīja īstenais valsts padomnieks. „Vai, ja apstākļi jums atļauj, desmit latu."

„Katrā ziņā, Vikentij Arkadjevič, katrā ziņā" Kurnosova sacīja pasniegdama naudu „Un tagad, lūdzu, atvainojiet mani uz brīdi. Iešu palūkot vakariņas."

Naudu saņēmis, Vikentijs Arkadjevičs kļuva manāmi omulīgāks. Viņš apsēdās, piebāza pīpi, un caur dūmiem uzmeta smaidīgas, šauras acis Nebāram.

„Jūs, kungs," viņš sacīja, „taču arī esat monarchists Es nemaldos domājot, ka esat Natālijas Pavlovnas draugs?"

„Tāds pats kā jūs. Tāds pats kā jūs." Nebārs atbildēja ar smīnu un pamirkšķināja vienu aci. Pēkšņi viņam apnika šī komēdija, kam viņa acīs bija mazliet spokaina noskaņa, un viņš gribēja runāt valsirdīgi, lai notiktu, kas notikdams. „Ja domājat, ka to var saukt par draudzību."

„Man ļoti rūp Natālijas Pavlovnas labklājība," īstenais valsts padomnieks mazliet aizvainojies piebilda.

„Man arī, man arī!"

„Natālijas Pavlovnas mājā tik patīkami pakavēties. Vienmēr nāku šurp ar prieku. Te vēl valda īstais māmuļas gars."

Nebārs smīnēdams pieliecās uz priekšu. „Bet jūs taču zināt, ka īstenībā viņai vieta būtu citur, vai ne?" viņš teica, „Un mums arī."

„Kā tā, citur? Kur tad?"

„Nervu sanatorijā. Un mums abiem laikam gan — terminācietumā." Viņš pasmīnēja, cik laipni un ironiski varēdams. „Vai tā nav, Vikentij Arkadjevič?"

Īstenais valsts padomnieks ieplēta acis un lēnām pieceldamies virzījās atpakaļ, Viņš skatījās Nebārā tik pārsteigts, kā kad negaidot būtu sastapies ar prātā jukušu. Tikai pēc brītiņa viņš atguva valodu.

„Kā jūs drīkstat tā runāt? Kas jums devis iemeslu apvainot Natāliju Pavlovnu? Vai jūs vispārīgi zināt, kas viņa ir?"

„Šīs vecās mājas īpašniece. Emigrante, kas aiz bēdām pazaudējusi saites ar īstenību un dzīvo pagātnē. Vai ar to jums vēl nepietiek? Nu, tad vienkārši, veca dāma bērna prātā, kuŗas lētticību izmanto dažādi blēži. Droši vien, bez mums abiem ir vēl citi."

Vikentijs Arkadjevičs saķēra galvu un pietvīka gluži sarkans.

„Cilvēks, jūs esat traks! Nesaprotu, kas jūs te ielaidis. Jūs vienkārši nesajēdzat, ko runājat. Natālija Pavlovna! Šīs vecās mājas īpašniece?!... Vai jūs arī zināt, ka viņa ir viena no bagātākām sievietēm visā Dienvidkrievijā? Viņai pieder četras vai piecas muižas Tambovas un Penzas guberņās — ko es saku, muižas? Īstas latifundijas, ar desmit tūkstošiem pūrvietu zemes un tūkstošiem zemnieku. Saratovā vien viņai ir desmit vai divpadsmit namu. Četri vinas kuģi uztur preču un pasažieru satiksmi pa Volgu starp Carīcinu un Saratovu. Ņižņij-Novgorodā viņa kontrolē tirdzniecības uzņēmumus un fabrikas, kuŗu apgrozījums sniedzas miljonos. Pusi Latvijas viņa, ja gribētu, varētu vienkārši iebāzt kabatā... Šī muižele? Ha, ha, hā! Vienkārši jāsmejas. Viņa pat neatcerējās, ka tā viņai pieder. Pulkvedis, viņas nelaikis vīrs, to kādreiz bija laimējis kāršu spēlē ar Vidzemes gubernātoru un vācu baroniem. Natālijas Pavlovnas rados ir grāfi un ģenerāļi, un vairāku lielkņazu namos viņa ir mīļa un gaidīta viesņa. Mums viņas atbalsts ir ārkārtīgi svarīgs! Un jūs iedrošināties teikt, ka viņa — — jūs, nožēlojamais, jūs — —"

Natālija Pavlovna ienāca reizē ar nomnieka meitenī, kas nesa lielu bļodu ar smaržīgām, dzeltenām, taukos ceptām bliņām.

„Natālija Pavlovna!" īstenais valsts padomnieks aizelsies, sprauslādams iesaucās, tiklīdz meitene bija izgājusi virtuvē. „Vai jūs pazīstat šo cilvēku, ko esat uzņēmusi savā mājā? Baidos, ka esat izdarījusi kļūdu. Viņš nav jūsu labvēlības cienīgs! Man ir aizdomas, ka viņš ir spiegs un nekrietns intrigants! Vai zināt, ko šis bezkauņa nupat vēl teica par jums — par mums abiem?"

Natālija Pavlovna savilka uzacis un uzmeta viriešiem vērīgu skatienu; bet tūliņ viņas seja atplauka bālā, smalkā, pārākā smaidā.

„Ko jūs, ko jūs, Vikentij Arkadjevič! Pasargi Dievs! Jūs taču nesāksit manā mājā kildoties?" Viņa smiedamās saņēma abu vīriešu rokas un salika tās kopā. „Jūs esat mani draugi un labdari! Nudien, nezinu, ko bez jums iesāktu. Ja jūs tā runājat, tad jūs nepazīstat Andreja Petroviča. Viņš ir zelta cilvēks. „Kādu lielisku pakalpojumu viņš man vēl aizvakar izdarīja! Vikentij Arkadjevič! Esmu kaut ko nolēmusi, un gribu to jums šovakar paziņot. Klausaities: ar šo dienu ieceļu Andreju Petroviču par savu pilnvarnieku un īpašumu pārvaldnieku. Viņš turpmāk pārzinās manas veikaliskās lietas. Nu, ko jūs sakāt, Andrej Petrovič?" Viņa tam sīlti uzsmaidīja. „Vai esat ar mieru?"

Nebārs pēkšņi jutās noguris. Viņš vairs tik droši neticēja savai īstenības apziņai. Šai mājā, šais cilvēkos bija kaut kas, kas nemanot pārcēla reālitātes robežas. Viņš apjucis paraustīja plecus.

„Ja vēlaties... Daudz jau nebūs ko darīt. Varbūt varētu zemi iznomāt uz labākiem noteikumiem, savest ēkas kārtībā..."

Natālija Pavlovna smaidīja ar to pašu pārāko, vēlīgo smaidu.

„Šī būda, šis dažas pūrvietas zemes? Man gluži vienalga, kas ar tām notiek. Nē, mīļais draugs! Jūsu īstais darbs sāksies nākamgad, kad atgriezīsimies. Jūs taču dzirdējāt, ko Vikentijs Arkadjevičs teica. Laika nav daudz. Jums jāizstrādā saimniecības plāni manām muižām, jāpadomā par Saratovas namu remontiem, jāpārkārto Ņižņij-Novgorodas fabriku un tirdzniecības kantoru darbība un jāpārbauda manu kuģu kustības plāns. Kad atgriezīsimies, viss būs nolaists un izputināts, viss būs jācel no jauna uz drupām. Kā lai viena ar to tieku galā? Mīļais draugs, jūs taču man palīdzēsit, vai ne?

(Turpinājums sekos)

SVĒTDIEN, Š. G. 25. NOVEMBRĪ, PLKST. 2 PP.
1087 Queen St., West, pie Dovercourt Rd.,
TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBA RĪKO
operdziedoņa
(Liepājas operas baritons)

JŪLIJA BORGA

KONCERTU

Programmas pirmajā daļā latviešu komponisti — J. MEDIŅŠ, A. KALNIŅŠ, EM. DĀRZIŅŠ, ARV. ŽILINSKIS. Otrā daļā ārijas no RUBINŠTEINA, BORODINA, VERDI, ČAIKOVSKA, ROSINI un BIZĒ operām

Pie klavierēm MERIJA BORGA

Pēc koncerta visiem kopīga tēja

Ieeja: $1.50 un $1.00, skolniekiem puscena. Ieejas kartes iepriekš dabūjamas jaunajā biedrības namā 198 Osler St. un koncerta dienā pie kases

Toronto Latviešu Biedrība

(134)

TORONTO SV. JĀŅA EV.-LUT. LATVIEŠU DRAUDZES DĀMU KOMITEJAS RĪKOTAIS

TRADICIONĀLAIS ZIEMASSVĒTKU TIRDZIŅŠ

notiks baznīcas sanāksmju telpās, 274 Concord Ave, š. g. 1. decembrī, no plkst 5—8 vakarā

Tirdziņā pārdos tikai latviskas lietas: audumus, sidraba rotas, keramiku, koka izstrādājumus, rakstainus cimdus, prievītes, tautiskas lelles, mājās ceptas piparkūkas utt.

Plašs grāmatu galds. Atspirdzinājumi, speķa pīrāgi, kūkas uc.

IEEJA BRĪVA

Ieprieciniet Ziemassvētkos savus tuviniekus un draugus ar īstām latviskām dāvānām!

Tīrais atlikums par labu trūkumcietējiem (131)

FRANK VASS, B. A.

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt. 403, TORONTO, ONT.

College un Spadina ielu stūrī,,

Telefoni: birojā — KI 4989, dzīvoklī — MI 9352

Ir pienācis laiks padomāt par

ZIEMASSVĒTKU DĀVANĀM

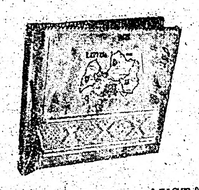

Jūs atradīsit pie mums lielā izvēlē Eiropas mākslas amatnieku darinātus priekšmetus dāvanām kā: **SKAISTUS ĀDAS** izstrādājumus ar latviskiem ornamentiem, **FOTOGRAFIJU ALBUMUS, VĒSTULU MAPES, NAUDAS PORTFEĻUS, NAUDAS MAKUS, GALDA BLOKUS, ADĪTAS un AUSTAS LIETAS, KOKGRIEZUMUS, KERAMIKU, IZSTRĀDĀJUMUS SUDRABĀ** un daudz citu. Atcerieties savu piederīgo un draugu **VĀRDA** un **DZIMŠANAS, IESVĒTĪŠANAS** un **SADERINĀŠANĀS** gadījumus ar tautiskām piemiņas lietām. Lūdzu mums pieprasīt drīzumā izdodamo bagātīgi ilustrēto katalogu latviešu valodā.

Mēs esam LATVIEŠU SKAŅU PLAŠU 78 RPM sadales centrs Bagātīgā izvēlē arī Eiropas klasiskās un populārās skaņu plates, kas iespēlētas it īpaši Vācijā, Austrijā un Šveicē. Dabūjami arī 33 RPM un 45 RPM ilgspēlētāji (Long Plyers), koferveidīgie un radio plašu spēlētāji (gramofoni).

Lūdzam apmeklēt mūsu izstādi un pārdošanas vietu, kas atvērta katru darbdienu no plkst. 9 rītā līdz 9 vakarā

MĀKSLAS AMATNIECĪBA

WALTERS KOPPELS

609 YONGE ST., TORONTO, ONT., CANADA. — Tel. PR 4596

(81)

ZĪGFRIDS JURŠEVSKIS
ART POTTERY, 96 Principale St.,
Ste. Agathe des Monts, P.Q., Canada
PIEDĀVĀ LATVISKUS UN MODERNUS MĀLA IZSTRĀDĀJUMUS

Pieprasiet jauno katalogu!

PĀRSTĀVĪBAS:

Valters Ziediņš, 92 Morse St., **Toronto**, Ont. Canada; **Arturs Kivītis**, Hurdman's Bridge, Box 163, **Ottawa**, Ont., Canada; **A. Mežinskis**, 3835 Plamondon Ave, Apt. 11, **Montreal**, P. Q., Canada **L. Ozolkalnlne**, 460 E. 6th Ave, **Vancouver**, B.C., Canada. (128)

PROPAGANDAS IZDEVUMS ANGĻU VALODĀ

BAIGAIS GADS

pasūtināms pret ziedojumiem no $0.50

LAB DAUGAVAS VĀNAGI
c/o Mr. A. Putniņš, 230 Major St.,
Toronto, Ont. (116)

---

587 Queen St., W. Toronto WA — 6812

KRIEVU **MĒBEĻU VEIKALS**

QUEEN WEST FURNITURE Co

Bagātīgs jaunu un lietotu dzīvokļa un kantora mēbeļu krājums (390)

Iegriezieties un pārliecinieties paši!

ZIEMASSVĒTKI — 1951.

Pārtikas saiņi uz Eiropu:

8 mārc. cūku tauki	$ 4.25
16 mārc. "	$ 7.45
20 mārc. cukurs	$ 4.55
5 mārc. žāvēts speķis	$ 5.30
8 mārc. bišu medus	$ 4.60
100 mārc. kviešu milti	$13.85
100 DM (vācu nauda)	$27.80

u. c. dažāda satura saiņi

Latviešu uzņēmums

BALTIC SEA COMPANY

170 Mutual St., Phone EM 4-8614

Toronto, Ont. (105)

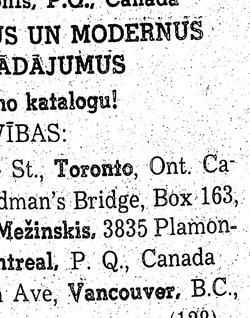

Laboju un iebraisu — vannas, dušas, klozetus, izlietnes un gāzes vadus.

231 RIVER St., TORONTO
Tel. RA 1813 (93)

SPORTS

KATRĀ LATVIEŠU CENTRĀ LABA VOLEJBOLA VIENĪBA

Šestdien, 10. novembrī, Hamiltonas D.V. Sporta Kopas sarīkojumā vīriešu volejbola turnīrā sacentās 4 spēcīgākās Ontario apgabala latviešu volejbola vienības, bet sieviešu volejbola turnīrā — Hamiltonas un Toronto latvietes un Hamiltonas igaunietes.

Spēlējot pēc vienmināsa sistēmas, vīriešu turnīrā uzvarēja Londonas D.V. sporta kopa (Denisovs, Daposkis, Stirājs, Rutulis, Richters un Litaunieks), finālā loti sīvā cīņā pievīcot Hamiltonas D.V. sporta kopu.

Pirmajā spēlē sacentās Londona ar Sv. Katrīnu (Masītis, Bērziņš, Ivanovskis, Mukāns, Jundzis, Gauše). Uzvarēja Londona ar 11:15, 15:12 un 15:1. Sv. Katrīnas komanda tikko atjaunojusi treniņus, un tās sastāvs nākotnē lauj cerēt uz daudz labākiem rezultātiem.

2. spēlē Hamiltona (Plinte, Žulps M., Žulps L., Leja, Āvens un Ansons) pieveica Toronto (Simsons, Ernsons, Cinovskis, Drengers, Zunde, Galviņš) ar 15:13, 8:15 un 15:3.

Fināla spēle beidzās 16:14, 11:15 un 17:15 Londonas labā. Tikpat labi varēja uzvarēt arī hamiltonieši, ja vien 1. setā, kad tie atradās vadībā ar 14:6, izdotos iegūt iztrūkstošo vienu punktu.

Sieviešu turnīrā pelnīti uzvarēja Hamiltonas D.V. sporta kopa (Laura, Klenerte, Kraukle, Fogele, Lēvalde, Jurkovska un Bekere), ar 15:12, 11:15 un 15:7, pievīcot Toronto vienību (Admine, Kirša, Lazda, Ploriņa, Tilmane, Pālena, Balode) un ar 13:15, 15:4 un 15:12 Hamiltonas igaunietes.

Nevaram nepieminēt Hamiltonas D.V. sporta kopas priekšnieka un trenera T. Ansona nopelnus, jo Hamiltonas sieviešu un vīriešu volejbola vienības viņa vadībā ir kļuvušas par tiešām respektējamām vienībām. Tādu pašu centību, neatlaidību un savstarpēju saprašanos arī nākotnē!

Pēc sacīkstēm sportisti vēl krietnu laiku pakavējās pie Hamiltonas volejbola vienības dalībniecēm gliti klātajiem azaida galdiem Daugavas Vanagu Mārtiņa vakara sarīkojumā.

*

Latviešu galda tenisisti Žulps (Ham.), Eglītis un Borduško (Toronto) 10. nov. sacentās ar Hamiltonas lietuviešu vienību, kas laimīgā spēlu izlozē guva iespaidīgu 5:2 uzvaru.

*

25. nov. Toronto Centr. Y telpās paredzētais galda tenisa turnīrs (ar handikapu) tehnisku iemeslu dēļ pārcelts uz 2. dec. tanī pašā vietā.

*

Futbolists Kārlis Ārens, kas pag. sezonā spēlēja Parīzes slavenā Racing kluba sastāvā, šinī gadā ir Stade Francais labās malas pussargs. Franču prese, pievienojot uzņēmumus, veltījusi daudz atzinīgu vārdu Ārenam u. c. mūsu futbolistiem.

*

Mūsu rekordists augstlēkšanā H. Mastiņš pēc lieliskā 1.90 veikuma, šogad vāou sacīkstēs uzrādījis labu stabilitāti augstlēkšanā un guvis atzīstamus panākumus arī citās disciplinās. Šeit viņa sasniegumu bilance: 12. aug. augstl. 1,80, tāllēkš. 6,10 m.; 16. aug. augstl. 1,85, tāllēkš. 6,12; 16. sept. augstl. 1,80 tāllēkš. 6,00, lode 11,90 m. Pēdējās sacīkstēs Kosenbroidā startēja arī Valdis Jasis un uzvarēja šķēpa mešanā ar 58,10 m.

VĒSTIS NO DZIMTENES

Anglu vieglatlētikas savienības oficiozs „Athletics" savā 10. nov. izdevumā vēstī, ka Pad. Sav. solotājs, latvietis A. Liepaskalns nule Rīgā sasniedzis 2 jaunus pasaules rekordus — 15 km sološanā ar 1:06:33,6 st. un 20 km ar 1:31:23,8 st.; 10 km viņš solojis 43:30 min., kas esot otrs vispār labākais laiks aiz pasaules rekordista Hardmo 1945. g. iespētā rezultāta 42:39.6 min. Vācu sporta prese, ziņojot par augšminētiem pasaules rekordiem, raksta, ka Liepaskalns reālizējis jaunu pasaules rekordu arī 25 km sološanā ar 2:01:44,4 st..

*

Rīgas „Daugavas" futbola vienība iekļuvusi Pad. Sav. kausa izcīņas ceturtdalfinālā, Pad. Sav. A. klases meistarības spēļu pēdējās 5 kārtās Daugava ieguvusi 8 p., cīnoties neizšķirti ar Maskavas Dinamo — 2:2, Pad. Sav. šīgada meistaru Armijas Centr. Namu — 0:0 un uzvarot Leningradas Zenitu 1:0. Gorkijas Torpedo 1:0 un Leningradas Dinamo 3:1.

PASAULES SPORTA NOTIKUMI

Starpt. futbola savienība sanāksmē Londonā nolēmusi provizoriski uzņemt savienībā Austrumvāciju, ko pieprasīja krievu pārstāvis Savins, kas ir savienības viceprieksšēdis. Krievu prasībā, liekas, nebūtu ievērota, ja par to nebūtu iestājušies arī citi pārstāvji, kas, pazīstot apstākļus aiz dzelzs priekškara, vēlējās, lai vismaz sports būtu brīvs no politikas. Ievēlēja sevišķu komisiju, kurā iciet arī krievu pārstāvis, kas mēģinās zem kopīga jumta un pie viena galda savest Rietum- un Austrumvācijas futbola savienības. Austrumvācijas savienība jau paspējusi piedāvāt meistarības kausa izcīņas un vairākas draudzības spēles.

*

Pēd. olimpisko spēļu uzvarētāja, austriešu šķēpa metēja Herr ma Bauma kas pēkšņi savainojuma dēļ ilgi nestartēja, rudenī metusi šķēpu 47.57 m.

Vācu šīgada labāko rezultātu lodes grūšanā — 15.31 m sasniedzis desmitcīnas 1942. g. meistars Ernests Šmits.

Stokholmā sezonas nobeiguma sacīkstēs vieglatlētikā piedalījušies arī Upsalas latviešu sportisti. Sīvā konkurencē sasniegti 5 jauni Zviedrijas latviešu labākie rezultāti.

Savā pirmā startā ārpus dzimtenes Alise Jūrmala—Smiltniece lodes grūšanā reālizējusi 10,36 m.; augstlēkšanā Lukss 1,685 m., Teriņš 1,66 m., 100 m. Stradalovs 11,4 sek., Lukss 11,5 sek. Trīssollēkšanā Teriņš sasniedzis 12,94 m.

*

Toronto latviešu galda tenisistes V. Ādmine, A. Balode un D. Galvāne pilsētas sieviešu līgas spēlu otrā kārtā guva jaunu panākumu, pieveicot North Toronto iziasi ar 17-4.

*

Anglijas futbola meistarībā pašlaik priekšgalā ir Boltonas izlase, kas 13 spēlēs guvusi 19 punktus, seko Arsenāls.

*

Futbola valstu sacīkstēs Kopenhāgenā Dānija negaidīti uzvarēja Zviedriju ar 3:1, Kardifā Anglija ar Velsu spēlēja 1:1; Vācija Dublinā pārsteidzoši zaudēja Īrijai 2:3 (vienus vārtus vācieši zaudēja aiz „pašnāvības"), bet Vitkovicā Ungārija uzvarēja Čechoslovakiju ar 2:1.

*

Populārais kino aktieris Hans Albers, kas vienmēr bijis sporta atbalstītājs, Frankfurtes sporta organizācijām nodevis daudz vērtīgu godalgu nākošiem sporta sarīkojumiem.

*

Pēc sezonas beigām zviedru labākās futbola vienības dosies garās turnejās. Helsingborga ceļos uz Japānu, Indiju un Honkongu, Djurgarden uz Palestīnu un Turciju, bet Norrkoeping, cik paredzams, uz Meksiku.

*

Indiešu firsts Aga Chans par italiešu labāko zirgu „Nuccio" kādā sacīkstē licis uz galda 60 milj. frankus.

*

Upsalā zviedrs Andersons 10 km skrējis 29,46 min., bet Jenā vācietis Stephans 2000 0m barjērus 23.9 sek., sasniedzot jaunu vācu rekordu.

*

Bisbett stadions kas atrodas Oslo centrā, būs vieta, kur notiks 1952. g. ziemas olimpisko spēļu atklāšanas un slēgšanas ceremonijas un visas slēpēšanas sacensības. Slēpēšana notiks slavenajā Holmenkollenā. Norvēģijā domā, ka olimpiskā ledus hokeja turnīrā piedalīsies 15 valstis. Vēl nav saņemts līdzdalības pieteikums no Čechoslovakijas, kas 1948. g. tikai ar vājāku vārtu attiecību palika aiz zelta medaļas ieguvējas — Kanadas.

*

Olimpiskās spēlēs Helsinkos oficiālo informāciju sniegs četrās valodās: somu, zviedru, franču un angļu. Somi rēķinās ar 1.500 žurnālistiem no visām pasaules zemēm.

Ieejas biletes pārdošanā ārzemēs būs aprēķinātas dolaru vērtībā. Cenas variēs no 1 - 7 dolariem.

SVĒTKU DĀVANU?

Latviešu jaukākā tradicija ir dāvināt labu grāmatu.
Iepazīstieties ar šīm un citām mūsu grāmatām

A. RUPAIŅA vēstur. romāns, trilogija —

Māra mostas, I.

390 lpp., cena — brošē. $3.50, iesiet. $4.00. Darbs aizpilda esošu robu mūsu literātūrā par Latgales dzīvi, ciņām un centieniem

O. LIEPIŅA romāns —

Vēlā liesma

288 lpp., cena — brošē. $2.80, iesiet. $3.40. Saturs no latviešu dzīves. Libekas bēgļu nometnē. Rakstnieks atklāj dažādus trimdas dzīves epizodus ar mūsu sabiedriskām personām īstajos vārdos.

Cenas vienādas ASV un Kanadā. Pasūtinot apgādā pasta izdevumi n a v jāpievieno

Izsūtām visiem, kas vēlas, par brīvu LATVJU GRĀMATAS

ZIEMASSVĒTKU KATALOGU

Katalogi pieprasāmi par brīvu arī visās grāmatnīcās un pie latviešu draudžu mācītājiem

LATVIEŠU PRESES B-BAS
GADA GRĀMATA 1952. GADAM

Satur mūsu labāko rakstnieku uc. literātu sacerējumi
Cena, ar piesūtīšanu, $1.00

NOVĒLAM TAUTIEŠIEM PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS UN JAUKU JAUNO GADU!

APGĀDS UN GRĀMATNĪCA
LATVJU GRĀMATA
Waverly, Iowa, U.S.A.
(129)

DAIĻAMATNIEKS

ALEKSANDRS GUGĀNS

252 Westmoreland Ave, Toronto, Ont. Tel. LL 6170

Piedāvā svētku dāvanām gredzenus ar Latvijas valsts ģērboni zeltā un sudrabā.

Dabūjami arī A. FLAUMA pulksteņu veikalā 331 Bay St., un VALTERA ZIEDIŅA GRĀMATNĪCĀ 92 Morse St., Toronto.

Pieņem pasūtinājumus citām latviskām rotām (124)

RAKSTĀMMAŠĪNA

ar vai bez latviešu taustiņu iekārtas ir labākā un paliekošākā Ziemassvētku dāvana!

No krājuma un uz izdevīgiem maksāšanas noteikumiem piedāvā

ALEKSANDRS KANBERGS

596 Sherbourne St., Toronto, Ont.

Tel. RA 7149 (121)

LUNA

FOTO STUDIJA

984 Dundas St., West, Toronto

Tel. ME 8967 (29)

S. VASARĀJA
transporta uzņēmums
„STANLEY CARTAGE"

pārvadā mēbeles un izdara citus transporta pakalpojumus.

Zvani pēc pl. 6 vak. OL. 1403 Toronto

S. LOCĀNS

Izpilda dažādus transporta darbus vakaros un sestdienās

Tel. LL 9053

TORONTO

Lūdzu, kam pārdodams!

6 reiz 9, 9 reiz 12, vai 10 reiz 15 fotoaprāts, ar dubultizvilkumu, iekš kasetēm un kāda optika? Vēlams arī 6 reiz 9 rollfilmu kasete. Neieskaitot sestdienas, no pl. 6.30 līdz 14.30 adrese: N. A. Banders 531 E Market St., Carpenter Union, Indianapolis, Ind., U.S.A. (119)

ETNOGRAFISKI PAREIZS

Bārtas novada tautas tērps

no Latvijas pārdodams. Adr., F. Postnieks, 386 Seymour St. Winnipeg, Man. (127)

TAUTIEŠI

Nodrošiniet savu materiālo labklājību un ceļu uz dzimteni

Iegādājoties nekustamu īpašumu.

Draudzīgus pakalpojumus un piedāvājumus, mājas pērkot un pārdodot, sniedz EGONS NORDŠTRANDS Tel. RO 4141 mājā: RI 7277

Dzīvojiet lēti — dzīvojiet savā mājā

Mājas par dažādām cenām un dažādos Toronto rajonos.

S. R. TAYLOR REAL ESTATE 2248 BLOOR STR., TORONTO

LATVIJAS KONSULĀTS
R. N. BRYSON
Ģenerālkonsuls
320 BAY St., ROOM 1304
Tel. WA 1688
Toronto, Ontario
Latvijas ārzemju pasu izņemšana un pagarināšana

VĒLOS pirkt dzintara krelles. Zvanīt HA 3790, Toronto, runā angliski un vāciski. (132)

RŪDOLFU JĀKUBOVIČU no Vecumnieku pagasta „Rēķiem" meklē Anna Saksons — Augusts, Mattawa, Ont., P. O. Box 135, Canada. (131a)

TAUTIEŠI!
Nāc līdzini dzīves ceļu,
Blakus staigājot,
Un mūžīgi mīlā dedzi,
Pie manis paliekot . . .

Ja vēlies tuvāki iepazīties, raksti! Adr.: E. Kārkliņai, 3671 De Bullion St., Montreal, Canada, Que. (126)

Meklēju GAILĪTI, JĀNI — VIESTURU, pēdējā dzīves vietā 100, Broadway Ave, Toronto, Ont., Canada. Kas zinātu viņa tagadējo dzīves vietu, steidzami rakstīt māsai Dailai Ozoliņai, dzim. Gailītis, jo es izceļoju. Ir ziņas no mājām. 41 Carysfort Rd., London, N. 16., England. (114)

MĀSIERE — KOSMETIĶE

vāciete ar ilggadīgu praksi kermeņa un sejas masāžā

Pieņem katru dienu 329 Carlton St., Toronto. Pacientus apmeklē arī mājās. Tel. PR 4208. (98)

IZDODAMAS divas atsevišķas mēbelētas istabas. 856 Carlaw Ave, Toronto, tel. GL 1601. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. (130)

IZDODAMA glīti mēbelēta istaba divi personām ar vārīšanas iespējām. Tel. RA 1457, Toronto. (133)

IZĪRĒJAMAS 2 glīti mēbelētas istabas ar garāžu, ar virtuves koplietošanu. Zvanīt no 5—8 vakarā. KE 3072, Toronto. (125)

BAZNĪCAS ZIŅAS

ASV

Nujorkas latviešu ev.lut. draudzes dievkalpojums mirušo piemiņas dienā ar dievgaldu 25. novembrī, pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā. Mācītāji K. Zariņš un A. Ozols. Mūzikāli priekšnesumi.

Detroitas Sv. Pāvila Latviešu draudze, Salem baznīca (4775 Iroquois pie Forest). Mācītājs prāv. Alberts Birnbaums, 13708 La Salle Blvd; tālr. TU 25. nov. — Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums, plkst. 2 p.p. ar dievgaldu. Pēc dievk., plkst. 4 p.p. b-cas zālē vijolnieka Imanta Gleskes koncerts. Ieeja pret ziedojumiem. 16. dec. — Svētdienas skolas eglīte plkst. 2 p.p. Dievkalpojums bērniem un pieaugušiem.

Linkolnā (Nebr.) Latviešu Ev.-Lut. draudzes dievkalpojumi Grace baznīcā, Washington un 22. ielas stūrī. Mirušo piemiņas dienā 25. novembrī, pl. 3 p.p. ar dievgaldu. 11. un 25. novembrī turpat svētdienas skola. Mācītājs H. Jesifers.

Kalamazū Latv. ev.-lut. draudzē Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu š. g. 25. nov., pl. 14, Pine St. 525. Māc. Kr. Hermanis.

Pēc dievkalpojuma turpat zālē — draudzes pilnsapulce.

KANADĀ

(LATVIEŠU EV.-LUT DRAUDZĒS)

Archibīskapa Pārstāvis A. Skrodelis (14 1/2 Wentworth Str. So, Hamilton, Ont. T. 7-0136)

Kičenerā 25 nov.

Prāv. A. Mitulis (367 Maryland St., Winnipeg, Man.).

Vinipegā 25. nov., pl. 4 p.p. (Sv. Pētera bazn.)

Māc. V. Šefers (659 Piccadilly St., London, Ontario).

Londonā 25. nov., pl. 4 p.p. (Trīsvien. b.).

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon St. E., Hamilton, Ont., T. 93410).

Hamiltonā, 25. nov., pl. 5.30 pp. ar dievgaldu (18 Victoria Ave So).

Māc A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LO 2510) **Torontō Sv. Jāņa** b-cā (274 Concord Ave) 25. nov., pl. 4 p. p.Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās Elga Grīnberga. Svētdienas skola pusstundu pirms dievkalpojuma.

Māc. A. Briedis (17 - 8th St. Noranda, Que.)

Norandā 25 nov., pl. 4 p.p. ar dievgaldu.

Māc. A. Čops (118 Isabella St., Toronto, T. MI 1873) **Toronto** Sv. Andreja b-cā (Jarvis un Carlton ielu stūrī) 25. nov., pl. 11 Mirušo piemiņas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. E. Caune (11010- 109 Ave, Edmonton, Alta).

Edmontonā 25. nov. (Sv. Jāņa b-cā).

Māc. K. Avotiņš (1091 West Ave, Vanvouver, B. C.).

Vnakuverā 25. nov., pl. 5 p.p. ar dievgaldu.

Māc. H. Kušils (39 King St., W. Kirkland Lake, Ont. t. 2811-N) **Kirkland Lake** 25. nov., pl. 2 p.p. ar dievgldu.

Archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis

Hamiltonas Sv. Pāvila baznīcā, Mirušo piemiņai 25. nov., plkst. 7 vak. dievkalpojums ar dievgaldu. Mācītājs A. Voitkus.

Baptistu draudze Toronto, Walmer Road baptistu baznīcas telpās, svētdien, 25. nov., plkst. 17, jaunatnes priekšnesumi vārdos, deklamācijās, dziesmās.

„LATVIJAS AMERIKĀ" pārstāvji Amerikā

1. Daugavas Vanagu pārstāvība ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanada.
2. ASV:
A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.
Arnolds Bērziņš, 1109 Hancock, Brooklyn 21 N. Y. un Beilemes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saiešanas zālē.
A. Bilmanis, 207 Channing St., N. E. Washington, D. C.
M. Blukis, c/o Mr. Knopfle, 624 R. Čaks, 226 Sp. 76 St., Milwaukee 14, Wisc.
Boehlke St., Saginaw, Mich.,
Ed. Dobelis, 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.
P. Dubovics, Quakez Lane, Hyde Park, New York.
Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.
J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.
Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.
R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1201 E. Grand River Ave, East-Lansing, Mich.
Jānis Lazdiņš, 3823 1/2 Central Ave, Indianapolis, Ind.
Jānis Miķelsons, 67, Mercella St. Boston — Roxbury 19, Mass.
A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.
A. Punka, 1417, Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.
V. Puriņš, 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.
J. Runiķis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.
Julijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 300, Second St. Liverpool, N. Y.
J. Sobolevskis, 2711 „W." St. Lincoln, Nebraska.
G. Šmits, 19 Prospect St., Paugh-keepsi N. Y.
J. Upeslejs, 5322 W. Wisconsin Ave, Milwaukee 13, Wis.
Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St. Kiamazoo, Mich.
T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton, 7151 Euclid Rd. Cincinati 27, Ohio.
Rev. J. Turks, 1251, W. Lowell St. Kalamazoo, Mich.
3. KANADA:
I. Bāzaks, P. O. Box 1008 Stn. C. Toronto 3, On.
A. Birznieks, 1166 Victoria Ave, Niagara Falls, Ont.
„Daugavas Vanagu" grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto, Ont.
H. Drupals, 10155 Waverly St., Montreal, P. Q.
E. Jurševskis, 408 York St., Hamilton, Ont.
A. Kalniņš, 71 Indian Grove, Toronto, Ont.
R. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.
V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596
Maria Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton, Ont.
Arturs Kivītis, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.
L. Līdums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.
Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3884
K. Skuja, 20 Willjam St., W, Waterloo, Ont.
Mrs L. Skujenieks, 406, E., 6th Ave, Vancouver, B. C.
V Teteris, 87 Lebel Ave, Apt 2, Kirkland Lake, Ont.
V. Ziedīņš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse St., Toronto, Ont.
Otto Zilkalns, 6745 Cote St., Luc Rd. Apt. 3. Montreal.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"
123 HURON ST., W., TORONTO, ONT., CANADA

ASV: DV Pārstāvība ASV, 31-43 Steinway St. Long Island City 3

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija no .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz sekojošu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus avīzei kārtot DV Pārstāvībai ASV.

NOTIKUMU DEGPUNKTA

PULKVEŽA HENLIJA ZIŅOJUMS

AN 8. armijas tieslietu virsnieks, pulkvedis Džēms Henlijs publicējis ziņojumu par komūnistu briesmu darbiem Korejā. Viņš noskaidrojis, ka ziemeļkorejieši un ķīnieši visu kara laiku sistēmatiski iznīcinājuši sabiedroto kara gūstekņus un civiliedzīvotājus. Pulkveža sensacionālais ziņojums sacēlis veselu sašutuma vētru visā brīvajā pasaulē. Sevišķi liels ir satraukums Amerikas Savienotās Valstīs, kur pulkv. Henlija 14. novembrī sniegtā ziņojuma saturs uz laiku nobīdījis aizmugurē visas citas aktuālās problēmas. Likumdevēji, valdības locekļi, sabiedrība un prese nespēj samierināties ar drausmo īstenību. Kad prezidents Trūmens savā atpūtas vietā Floridā saņēmis briesmīgo ziņu, preses pārstāvjiem teicis: „Ja ziņojumu oficiāli apstiprinās, būs jāsaka, ka komūnisti vainojami pēdējā gadsimta vismežonīgākajā aktā." Daudzi Kongresa locekļi jet vēl tālāk un ieteic Korejā izmantot atombumbu. Aizsardzības ministrijā Vašingtonā katru dienu ienāk daudzi vecāku pieprasījumi par viņu dēlu likteni Korejā.

Preses pārstāvjiem pulkv. Henlijs paskaidrojis, ka ziņas par komūnistu necilvēcīgo izrēķināšanos ar gūstekņiem viņš ievācis no pārbēdzējiem, aģentiem, komūnistu gūstekņiem un civiliedzīvotājiem — mežonīgo eksekūciju aculieciniekiem. Tādējādi viņš noskaidrojis, ka Korejas kara laikā ziemeļkorejieši un Ķīnas „brīvprātīgie zvēriskā kārtā noslepkavojuši kā jau iepr. n-rā ziņojām 12.790 sabiedroto karavīru, kas krituši viņu gūstā, to starpā 5513 amerikāņi. Sarkanie ķīnieši vien nogalinājuši 2513 amerikāņus, kā arī citu nāciju karavīrus.

Šos datus viņš publicējis — lai sabiedroto karavīri zinātu, ar ko tiem darīšana. Priekšniecības pārmetumu, ka ziņas sniegtas nelaistā laikā, pulkvedis noraida, motivējot tādējādi, ka sabiedroto karavīri esot maldīgos ieskatos par ķīniešiem, kas pret gūstekņiem izturoties it kā cilvēcīgāki nekā ziemeļkorejieši, kas jau kara sākumā nogalinājuši 3000 gūstekņu. Šāds nepareizs uzskats esot nodibinājies tāpēc, ka ķīnieši, rādot savu „humanitāti," laiku pa laikam atbrīvojot kādu grupu gūstekņu.

Pulkv. Henlija ziņojumu publicējis armijas laikr. Stras and Stripes. AN karaspēka virspavēlnieks ģen. M. Ridžvejs un 8. armijas komandieris ģen. Venflits par pulkveža nodomu ziņojumu publicēt iepriekš nav zinājuši. Tāpēc virspavēlnieka stābā, kad pēkšņi ziņojums parādījies laikrakstā, radījis apjukumu.

Pulkv. Henlija atsegtā drausmā īstenība arī saviļņojusi visas ASV iedzīvotāju šķiras, sevišķi gūstā kritušo karavīru piederīgos, kas tagad stāv baiga jautājuma priekšā: vai viņu dēli, tēvi, vīri nav jau komūnistu sakropļoti un nogalināti? Tāpat tie, kam piederīgie vēl armijas rindās Korejā, nav droši, ka tos kādā dienā nepiemeklē viņu nelaimīgo karabiedru nežēlīgais liktenis.

Ja līdz šim ASV valdība aprobežojās ar līdzjūtības apliecinājumiem tautām, ko komūnisti iznīcina, tad tagad, kad amerikāņu tauta pati nonākusi cietēju rindā, šī ilggadīgā līdzjūtība, cerams, padziļināsies. Izjust komūnistu briesmu darbus pie paša miesas, nozīmē vispilnīgāk saprast citus cietējus.

J. V.

Lāčplēšu dienas atceres akts Vašingtonā

Daugavas Vanagu Apv. Vašingtonā, D.C. š. g. 11. novembrī bija rīkojusi Lāčplēša dienas atceres aktu. Saulainā rudens dienā kā dažreiz Latvijā aicināt aicināja tautiešus uz latviešu karavīru un invalidu piemiņas brīdi tālu no dzimtenes — Latvijas. Kuplais tautiešu pulciņš liecināja, ka arvien vēl mēs sirdī nesam svētu savu dzimtenes mīlestību, savu cieņu latviešu varoņiem, ko kādreiz sveicām parādes laukos, pieminējām Brāļu kapos.

Aktu atklāja DV Apv. priekšn. Andris Bīlmanis, citējot Raiņa vārdus: „Visa tautas dzīve tūkstoš gados ir lielāka par katra varoņa negaļo dzīvi; pēc manis nāks citi, kas gaitu vedīs galā." Viņš aicināja sekot tiem, audzinot jauno varoņu pulku ciņai par nākošo Latviju. Lai jaunā paaudze iegaumē šos vārdus, būdama vienmēr gatava tvert Lāčplēša brīvības zobenu. Godbijībā noliecot galvas dzīvo viļu esošo varoņu priekšā un piemin not kritušos, akta dalībnieki vienojās īsā klusuma brīdī.

Svētku runu teica Latvijas sūtnis J. Feldmans (sk. runu atsevišķi). Runu noslēdzot, uz sūtņa aicinājumu, klātesošie vienojās tautas lūgšanā Dievs, svētī Latviju.

Pēc tam runāja Lāčplēša kara ordeņa kavalieris plkv. A. Bulle par Lāčplēša ordeni un tā kavalieriem, īsumā pieskaroties atbrīvošanas ciņām. Viņš norādīja, ka abas Latvijas valsts vēsturiskās dienas 18. novembris un 11. novembris ir cieši saistītas. Ja nebūtu bijis 18. nov., tad nebūtu arī 11. nov. Un ja nebūtu bijis 11. novembris, tad 18. novembra deklarācija būtu tikai papīra strēmelīte, jo valsts bez armijas reālā aizstāvja spēka nevar pastāvēt. Laikā ap 1919. g. 11. nov. latviešu karavīrs pierādīja sīvajās kaujās izcilu varonību un 11. novembris ir izraudzīts par latviešu karavīru goda dienu. Īsumā pieskardamies atbrīvošanas ciņu gaitai, Lāčplēša kara ordenim un tā tapšanai, plkv. A. Bulle lika atmiņēties to ievērību, kādu izpelnījās latviešu karavīrs I un II pasaules kara laikā. Runājot par pēdējo pasaules karu, viņš teica: „Šie II. pasaules kara karavīri, kas cīnījās pret jaunā Čingishaņa Āzijas pulku, kas nes pasaulē tikai iznīcību, piedzīvoja šausmīgu traģēdiju. Viņiem bija jāatstāj dzimtene, to neatbrīvojot, tiem vajadzēja klīst svešumā, tikt ievietotiem aiz dzelzs žoga, nonicinātiem, vajātiem, apsmietiem, un tai laikā nebija Rietumos nevienas valsts vīra, kas saprastu, par ko viņi cīnījušies. Un es taisnu, ka mūsu karavīri vislabāk saprata to, ko nesaprata lielo valstu augstie vadītāji. Atcerēsimies vienu valsti, kur mūsu karavīri pēc ilgām ciņām noguruši, noplīsuši, badā meklēja patvērumu. Un ko tā darīja? Viņa izdeva tos atpakaļ ienaidniekam, zinādama, ka tos nomocīs līdz nāvei, kas arī notika. Un tas viss bija 20 gadsimtā. Tā šodien tie vēl klīst nesaprasti, neapgērbti, pusbadā, slimi un kropli. Sakait, vai mums, kas tagad dzīvojam, neteikšu jau pārpilnībā, bet ciešamos apstākļos, nebūtu par to jāpadomā? Vai mums ir arī kāds pienākums pret tiem? To pārdomājiet paši, un es domāju, ka jūsu atbilde būs tāda, kādu viņi gaida. Vecie kaujas un jaunie kaujas vanagi, sasauksimies, ciņa par Latviju beigsies tikai tad, kad atkal to redzēsim brīvu!"

Akta noslēgumā ar deklamācijām, dziesmām un tautiskām dejām piedalījās Vašingtonas Latv. ev.-lut. draudzes jaunatnes pulciņš. Jaunieši krāšņos tautas tērpos ar saviem priekšnesumiem skaisti noslēdza šo Lāčplēšu dienas sarīkojumu. Viņu sniegums bija pilns nacionāla gara, tautiskas sajūsmas, liecinot, ka viņos mīt Lāčplēša gars, kam būs lemts kādreiz lietas vest galā."

E. Z.

Velta Meihubere—Stota

Jauna latviešu dziedātāja Velta Meihubere—Stota 24. novembrī debitēs Academy of Music Opera House, Bruklinā, Verdi operā „Aida" titullomā.

Velta ir prof. V. Stota meita un mantojusi no tēva ne tikai balsi, bet viņa studijā guvusi arī teorētisko un tehnisko balss izkopšanas mākslu. Kopš Velta parakstījusi kontraktu ar New York Operatic Society, studiju temps sakāpa līdz kulminācijai. Ik pārdienas tēva operas klasē un Operatic Society ansamblja mēģinājumos strādājot, darbs tuvojas noslēgumam. Nākošu sestdien Ņujorkas latviešiem būs izdevība redzēt un dzirdēt jauno atvasi latviešu mākslas laukā, kas savā brieduma laikā cer kalpot atjaunotās Latvijas operas skatuvei. Sagaidāms, ka prof. Stota studija sagatavos vēl citus jaunās paaudzes dziedoņus, kas nesīs tālāk latviešu mākslas tradīcijas, par ko varēsim spriest ikgadīgā studiju koncertā pavasarī.

Velta Meihubere—Stota Rīgā beigusi Franču institūtu. Kara laikā darbojusies kā žēlsirdīgā māsa. Vācijā uzturējās Augsburgā un piedolījusies latviešu koncertos. Vācijā viņa iepazinās ar savu dzīves biedru, kas bija latviešu sardžu vīrs. Amerikā viņa uzturas jau vairāk kā 2 gadi un visu šo laiku intensīvi mācījusies.

LATVIEŠU AĪDA UZ ŅUJORKAS SKATUVES

MŪSU UZDEVUMI LATVIEŠU TAUTAS SAGLABĀŠANAI

DV Apvienība un Latviešu korporāciju kopa Bostonā rīkoja tautsaimnieciskās padomes priekšsēža prof. P. Starca referātu par tematu „Mūsu uzdevumi latviešu tautas saglabāšanai". Referents izteica ļoti vērtīgus atzinumus par mūsu izkliedētās tautas šīsdienas izdevumiem vēstures uzliktajā lielajā pārbaudījumā. Latvija 4.000 gados pārcietusi visas vēstures vētras, un mums jāiztur arī tagadējā vētra, kas ārkārtīgi retinājusi mūsu tautas dzīvo spēku. Komūnisma varā pašreiz atrodas 800 milj. cilvēku, puse no visas pasaules zemniecības un 40% no visas pasaules aramzemes, kur ieriko kolchozus. Tas nozīmē bada tuvošanos cilvēces apjomā. Tagadējā laikmeta pasaules lielo vēsturisko notikumu centrs pārvietojies uz Austrumeiropu un tādēļ arī Latvija atrodas notikumu centrā. Pasaules vēsture piešķīrusi Latvijai traģisku lomu. Mūsu tautas vēstures eksistence ir apdraudēta, bet gala iznākumu izšķirs pati tauta. Mūs var mocīt, apspiest, nokaut, bet ja tauta būs iekšēji vesela un pretestības spējīga, to nevarēs iznīcināt. Vācu vēstures filosofs Hēgels teicis, ka kādas tautas likteni noteic un izšķir: 1) tautas iedzimtība īpaši, 2) ārējie apstākļi un 3) tautas ideāli un centieni. Ārējos apstākļus mēs varam maz grozīt, jo notikumi, kas iet pāri mūsu tautai, ir grandiozi; šo notikumu dalībnieki ir lielvalstis, kuru vidū mēs esam mazi. Mēs nevaram ietekmēt ar savu skaitu pasaules vēsturi, bet mēs to varam ar savām garīgajām īpašībām un saviem ideāliem centieniem. Latviešu tautas stiprumu un lielīskos panākumus Latvijas valsts brīvības gados noteica mūsu tautas pozitīvās īpašības — garīgā apdāvinātība, fiziskā izturība, strādīgums. Mūsu tautas ienākumi nebija lieli, bet mēs bijām labāki ēduši un dzīvojuši, kā bagātās tautas. Mūsu stiprums bija kvalitāte. Ja mēs zaudēsim savas labās īpašības, mēs zaudēsim savu vēsturisko lomu un stāvokli. Mūsu spēku vairo fakts, ka trimdā atrodas mūsu augstākās intelligences pārstāvji. Mūsu studējošie ir tautas koka virsotnes potzari, kas jāsargā no nokaļšanas. Viena milj. liela izglītota un apdāvināta tauta spēj vairāk nekā neapdāvināta 10 milj. tauta. No 10.000 latviešu akadēmiski izglītotiem 5.000 izglābti trimdā. Mūsu uzdevums tādēļ ir sekmīgi veicams — stiprināt un uzturēt latviešu tautu, veidot jaunos latviešu tautas darbiniekus, izmantojot, sevišķi ASV, lieliskos zinātnes un tehnikas sasniegumus un mācības līdzekļus. Mums jābūt sagatavotiem liktenīgajiem notikumiem nākotnē, kas izšķirs pasaules un arī Latvijas likteni. Pasaules vēsture ir pasaules tiesa. Pasaules tiesa nevienu tautu nepazudina bez pašas vainas. Notikumi, kas gāja un iet pāri mūsu tautai, nav mūsu vainas dēļ. Tādēļ mēs paļāvīgi varam ticēt, ka pasaules tiesa mūsu tautu un valsti attaisnos un tā atkal varēs dzīvot brīvībā un mierā.

Vērtīgais referāts radīja ļoti lielu interesi un atsaucību. Ierosināts nodibināt Bostonā tautzinātnisko sekciju. To nodibināt uzņēmusies Latviešu Korporāciju Kopa Bostonā.

V. L.

Gandija pēcnieks

Gandijam Indijā radies pēcnieks populāritātes ziņā. Tas ir 57 gadi vecais antikomūnistiskais askēts Ačarija Vinoba Bhave, kas lielgruntniekiem ieteic uzdāvināt daļu savas zemes bezzemniekiem. Ciemu sanāksmēs viņš runā ar tādu degsmi, ka panākumu netrūkst. Atdāvinātā zeme nonāk radžu komiteju rokās, kas to sadala. Līdz šim šādā veidā brīvprātīgi atsavināti jau 27.000 akri.

Sludinātājs cer, ka viņam izdosies šādā ceļā sadalīt 50.000.000 akru jeb 1/6 visas Indijas aramzemju platības.

Indijas premjērs Nēru uzaicinājis Bhavi par padomdevēju valdības plānošanas komisijā, kuŗa tas darbosies 10 dienas.

Ž. Kalva

Jaunā Padomju impērija

(„The New Soviet Empire", Press: 1951.)

(Nobeigums)

Savāda ir informācija par Baltijas valstīm. Ja Krievijā nebūtu bijis bolševistiskās oktobra revolūcijas, tās nemaz nebūtu atdalījušās. To vadoņi paskaidrojuši, ka gribot savas tautas tikai paglābt no lielnieciskā chaosa un pēc to t.i. lielinieku varas sabrukuma esot gatavi pievienoties atpakaļ pie Krievijas (87. lpp.). Protams, te autors runā par 1918. gadu. Par tagadējo un nākotnes stāvokli viņa domas citādas. Tālāk Dallins apskata padomju teoriju un praksi, savienoto un autonomo republiku „nacionālo kultūru" un valodu jautājumā.

Runājot par nākotni, autors domā, ka nebūtu gudri Krieviju sadalīt. Nebūtu pretsvara atdzimušai Vācijai (94 lpp.). Protams, jautājums būtu citāds, ja varētu nodibināt Pasaules valdību. Taču Baltijas valstu neatkarība jāatjauno (95. lpp.). 20 neatkarības gadi atstājuši dziļu ietekmi, un krievu okupāciju turienes tautas ļoti ienīst. Krievu tautai šīs zemes arī neesot vajadzīgas. „Liekas, ka no visām Krievijas tautām tikai trīs Baltijas tautas noteikti grib un sagaida tālītēju atdalīšanos no Krievijas. Tām brīviba ir identiska ar pilnīgu neatkarību (98. lp.)."

Pretēji bolševisma sākuma gadiem Stalins kultivē lielinieku ultrā nacionālismu.

Krievijā radusies jauna „aristokratija". Dzīve komūnisma zemēs nevirzās vis uz masu labklājību, bet uz valdītājas šķiras — augstās komūnistu ierēdniecības un partijas vadītāju — labklājības (137 lpp.) Šī virsslāņa privilēģijas ir lielas. Speciāla ārstesana, speciāli atputas nami, auto, vilcieni u.t.t. Sevišķi pazīstams Padomiju t.s. „zilais ekspress" — tikai augsto personu ietāsanā. Viņu bērni dabū vislabāko izglītību — tā arī pārmaiņu gadījumā tagadējo dižviru nēcnācēji būtu privilegētā stāvoklī.

1950. gadā Latvijā bijuši 31.200. komūnistu partijas biedru. Puse no šī skaita bijuši nelatvieši (177. lpp.). Latvijā komūnistu procents viens no mazākajiem Padomijā.

Revolūcija varētu nākt tikai no pašas komūnistu partijas, ja kādam „novirzienam" izdotos sagrābt varu (176. lpp.). Arī tad sīm novirzienam vajadzētu, vismaz sākumā iet zem stingra komūnisma karoga un apvainot „komūnisma nodevībā" tagadējo „opozīciju". Arī Vlasovs vienmēr paskaidroja, ka viņš ir komūnists.

Vērtīgs faktors cīņā pret komūnismu esot „ekskomūnisti" — kas vilušies un no partijas aizgājuši. Agrākā aizrautība pārvērtusies naidā.

Drausmīgas sekas ir garīgās dzīves: mākslas, literātūras un zinātnes nonivelēšanai. Viss kalpo partijai. Garīgā dzīve līdz ar to galīgi degradēta.

Komūnisms kontrolē jau 8 miljonu cilvēku, resp., 32 proc. no cilvēces. Nevar vairs pieturēties pie strausa politikas. Ja Rietumi grib gūt panākumus, tiem jāskiro krievi un komūnisti, politikai jābūt „antikomūnistiskai".

Grāmata ir vērts, ka to izlasa.

J. Kalva

DAUGAVAS VANAGU PĀRSTĀVĪBA ASV,
LAIKRAKSTA LATVIJA AMERIKĀ ASV
redakcija un kantoris un
AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS (ALA) APRŪPES NOZARE
mīt jaunās telpās ŅUJORKAS PILSĒTĀ. Pasta adrese:
31—43 STEINWAY St.,
LONG ISLAND CITY 3, N.Y. U.S.A.
Tālrunis: YEllowstone 2-7843
Sasniedzams ar IND Jamaica's pazemi braucot līdz Steinway Street pieturai, no pilsētas centra 15 minūtēs

JĀZEPA VĪTOLA DARBU KONCERTS

Rosīgas Arnolda Kalnāja koris Dziesmu Vairogs sagatavoja izmeklētu Jāzepa Vītola darbu programmu, celdams tos priekšā 27. oktobrī Grand Rapidos, bet 4. novembrī Kalamazū, piedaloties dziedātājai Austrai Rušēvicai, vijolniekam Valdemāram Rušēvicam, prof. Adolfam Ābelem. Abu koncertu atlikums novēlēts Jāzepa Vītola Fondam latviešu komponistu pabalstam bēgulībā. Par mūsu mūzikas vecmeistaru reiz teikts, ka viņa darbi gan pilnīgi, bet auksti. Viņš pats esot jokojies, ka no viņa dziesmām palikšot tikai Gaismas pils. Abi koncerti pierādīja pretējo: aiz stingrās kā marmors formas jūt strāvojam spēcīgas būtības pārdzīvojumus, lokanu, vijīgu, možu garu. Māksliniekiem bija rūpējušies, lai Vītola mūzikas dārgumi nepaliktu apslēpti, bet spulgotu, vizētu visā savā mākslinieciskajā slīpējumā. Abi koncerti darīja dziļu iespaidu uz apmeklētājiem, kuŗu vidū bija laba tiesa amerikāņu.

Šīs personas meklē

draugi un pazīstami caur LNAK kartotēku.

Akmens Velta; Agis Egils; Bitters Lilija (dz. Baumanis); Danielsons Jānis; Fride Viktors; Grasmanis Voldemārs; Gravelis Vilma (no Zviedrijas); Gūtmanis Jānis; Jēkabsons Augusts, Berta; Ķūsis Jānis; Lapa Leonids; Liekniņš Johans; Lukovskis Voldemars; Malējs Fricis; Michailovskis Pēteris vai Vold. (no Valkas nom.); Nikiforovs Vladimirs; Podnieks Arkadijs; Tālmanis Arvids; Zēbergs Ernests; Ziemelis Johanna; H. Zichmanis.

Laipni lūdzu minētos tautiešus paziņot savas adreses LNAK kartotēkai. Adrese: Latvian National Federation in Canada. P. O. Box 285, Terminal „A", Toronto, Ont., Canada. Tel. PR 2823.

Ukraiņi sveic latviešus 18. novembŗa svētkos

Toronto ukraiņu laikraksts Ukrainskij Robitņik, sveicot latviešus 18. novembŗa svētkos, atzīmēja mūsu brīvības ciņas, valsts tapšanu un komūnistu briesmu darbus Latvijā.

Apsveikumu laikraksts nobeidz šādiem vārdiem: „Sveicam savus līdzcīnītājus latviešus viņu Valsts neatkarības svētkos un ticam, ka nav tālu tā diena, kad Maskavas cietuma mūŗi sabruks un uz to drupām brīvā Latvija un brīvā Ukraina dzīvos kā labi kaimiņi."

NUJORKAS DV VĪRU KORIS CIEMOS PIE TAUTIEŠIEM

Pagājušās vasaras intensīvajā darbā koris pielocījis savu dziesmu pūru skaistām skaņu veltēm, to vidū arī 3 diriģenta Bruno Skultes jaundarbi — oriģināldziesmas Ragaņu Kalna balāde, Aijā un tautas dziesma (manuprāt arī oriģinālkompozicija ar tautisku tēmu) Pērkondancis.

Savu veikumu koris rudens pusē jau rādīja DV rīkotajos koncertos Vašingtonā, Bostonā un Ņujorkā, un nupat Lāčplēšu atceres dienas svinībās Filadelfijā un apm. 60 jūdzes attālākajā Lankasterā. Arī šeit abās vietās koncertu rīkotājās bija vietējās DV nodaļas. Tā DV ir ne tikai ņēmēja no tautiešiem, bet arī devēja, un jo teicamāk, ka kultūrālā plāksnē.

Filadelfieši Lāčplēšu atceres dienu atzīmēja 10. novembrī ar koŗa koncertu, kas tiem sagādāja kādu latviski gaišāku brīdi. Vakara turpmākajā gaitā redzējām Filadelfijas latviešu jaunatni Mārtiņu ķekatnieku izdarībās. Kaut arī šīs dienas ķekatnieks jau kļuvis krietni vien smalkāks, tā sakot, vairāk civilizējies, taču priecina pati jaunatnes darbošanās griba. Nav jau mums vairs ne vien daudzu Mārtiņu, nav arī Mārtiņu zemes zem kājām. Arī pati Mārtiņu zoss vairs „latviski" negāgina.

Lankasterā, kur latviešu skaits tikai kādi 100 un kur, lai gan vēl pātālāk, laikus bija saņemtas arī koncerta programmas, Lāčplēšu dienas atcere 11. novembrī ritēja svinīgākā garā.

Sarīkojumu ievadīja DV Harisburgas kopas priekšnieka Jāņa Bērziņa uzruna. Svētbrīža dziļi patriotiskā runā mācītājs Ed. Zvirbulis mudināja tautiešus vairāk darīt un cienīt tiešo darbu kā to darījuši mūsu Lāčplēši un citu varonības zīmju nēsātāji. „Ja tu nespēj savu dzimto zemi un tautu aizstāvēt, tu neesi savas tautas cienīgs," — saka gārīdznieks.

Par Lāčplēšu dienas nozīmi referēja LKOK A. Lauris, pēc ordeņa kavalieŗa tradīcijām pastāstot arī par savām ciņu gaitām 1919. g. No nepilniem 2000 Latvijas Lāčplēšiem brīvajā pasaulē izkļuvuši tikai kādi 140. Kā visa tauta, arī mūsu varoņu saime smagi malta un dragāta.

Telegrafisku sveicienu no Ipšvicas sūtījis brīvās pasaules Lāčplēšu saimes priekšnieks LKOK ģen. Priede.

Svinīgā brīža norises gaitu varētu izteikt koralī dziedātos vārdos: „Sauc mūs kauto brāļu kauli. No tumsas iznest latvju sauli, kur varoņi un tauta dus."

Amerikāņu viesiem par Lāčplēšu dienas nozīmi un kori stāstīja bij. Latvijas Sarkanā Krusta darbinieks Kripēns.

Aktam sekoja Ņujorkas DV vīru koŗa koncerts diriģenta Bruno Skultes vadībā. Dziesmas un koŗa sniegumi, acīmredzot, iepriecināja ir tautiešus, ir amerikāņu viesus, un koŗim lielu daļu dziesmu nācās atkārtot.

Vakarā koris un Lankasteras tautieši pavadīja latvisku sirsnīgu brīdi viesmīlīgajā LKOK A. Laura un viņa kundzes namā. Ceļa kulei namatēvs un namamāte dziedātājus vēl apveltīja ar sārtu ābolu groziņu. Lankasteras tautieši ar savu latvisko garu, viesmīlību un teicamo organizāciju paliek gaišā atmirdzā sirdīs un prātos.

Dziedātāji Ņujorkā pārradās tikai dziļā naktī, lai jau pēc dažām stundām katrs dotos savā maizes darbā. Kaut noguruši un vienmēr laika trūkumā, latviskai dziesmai tie tomēr kalpo, kalpo dziļā bijībā pret latvisko garu pūru un dziļā ticībā savas tautas rītdienai.

VALTERA ZIEDIŅA GRĀMATNĪCA
92 Morse St., Toronto, Ont., Canada. Tel. GL 8646
Nodaļas: Mrs. L. Ozolkalne, 460 E. 6-th Ave., Vancouver, B. C.; Mr. J. Dāvis, 49 Gladstone Ave, Hamilton, Ont.; Mr. J. Lūsis, 223-3rd Ave, Noranda, P.Q. (Vienmēr krājumā jaunākās grāmatas).
Pārstāvniecība ASV: Mr. A. Kalnājs, 1521 N Clyborn Ave, Chicago 10, Ill., USA. (Izpilda visus pasta pasūtījumus).

LAIKA MĀKSLAS SIENAS KALENDĀRS 1952. GADAM
ar latv. mākslinieku reprodukcijām
$0.90, ar piesūt. $1.00
Dabūjamas visas jaunākās grāmatas

DAŽOS VĀRDOS

Glāze Ņujorkas alus, kas kādreiz maksāja pieci centi un ilgu laiku 10 centu, tagad maksā — 15 centu.

*

Holandes premjērs Vilems Drēs vēloties apciemot ASV prezidentu Trūmenu nākamā gada sākumā. Vēl gan nav saņemts Baltā nama ielūgums.

*

Turcija tikko pieteikusi savu līdzdalību nākamajās Olimpiskās spēlēs 1952. g. Somijā, Helsinkos. Līdz ar to pieteikušos dalībnieku valstu skaits sasniedzis 43.

*

Komūnistu valdība Ungārijā pavēlējusi slēgt visas privātās frizētavas, jo tās esot izvērtušās par vietām, kur ļaudis kritizējot valsts vadību un partiju.

*

Savienoto Valstu gaisa spēki vēlas pieņemt 2800 sievietes ar kolledžas izglītību savā dienestā. Tās iegūtu leitnanta vai virsleitnanta dienesta pakāpes.

*

— Polija atkal celsies, — teica Sav. Valstu prezidens Trūmens, pieņemot amerikāņu armijas pulu leģiona bij. karavīru delegāciju. Poļu leģionāri pasniedza prezidentam poļu gleznotāja Bernarda Fridrisiana gleznu „Poļi brīvības ciņās".

*

Krītot no piekļā stāva, ņujorkietis, 6 g.v. Lujs Derosa, atskaitot belzienus un noskrambājumus, palicis dzīvs un vesels, jo laimīgā kārtā uzkritis sunim. Suns sākumā apdullis bet drīz vien piecēlies ar veseliem kauliem.

*

— 336 milj. dol. 1952 .g. Beļģijai jāparedz budžetā, lai nokārtotu savu daļu Rietumu aizsardzības sistēmā, — parlamentā paskadroja premjērs Foilens. Beļģijas šīgada militārie izdevumi ir divkārt tik lieli kā iepriekšējā gadā.

*

Francijas republikas prezidents Oriols atteicies atklāt lielāko rudens mākslas skati Parīzē, kamēr nebūs noņemtas komūnistus cildinošās 7 gleznas. Gleznās rādītas komūnistu sapulces, demonstrācijas ielās un sarkanie vadoņi.

*

Nezināma ļaundara ļode izbeigusi Itālijas dzelzs karaļa Rosario Florestas dzīvību kādu pievakari, kad viņš kopā ar savu dzīvesbiedri pastaigājies Romas aristokratiskajā rajonā.

Ar 18 un 20 mēnešu ieslodzījumu sodīti austrumjoslas vācieši Kurts Daberkovs un Kurts Šneiders par bēgšanas mēģinājumu uz Rietumiem.

*

16 milj. lielās Moslema saimes vadītāji Irākā uzaicinājuši pievienoties ēģiptiešu ciņai pret britiem savus ticības brāļus. Islama priesteris, uzrunādams antikomūnistiskos Moslema līgas locekļus, skubināja uz svēto karu pret kapitalismu un sarkano imperiālismu.

*

Dr. Hjalmars Šachts, kas no Indonēzijas ieradies Indijā (Kalkutā), teicis, ka Vācija paļaļk visvairāk ciešot no okupācijas varu kontroles. Jautāts, kad pēc viņa domām šādu kontroli vajadzētu izbeigt, Šachts atbildējis: „vakar pēcpusdienā, visvēlākais — rīt no rīta".

*

Franču inženieŗi pašreiz gatavojas izveidot pazemes dzelzceļa vilcienus ar gumijas riepotiem riteņiem, kas ripos pa īpašām gropēm, bet nebūs vairs tērauda sliežu. Riepas būtu pildītas ar gaisu. Pēc jaunās sistēmas vagonu svars būs uz pusi vieglāks. Riepotie riteņi pieļaujot daudz ērtāk mainīt ātrumu. Sākumā izdarīs izmēģinājumus tikai uz atsevišķām līnijām.

*

31 proc. franču jauniešu vispirms vēlas sievu un tad televīzijas aparātu, bet 19 proc. noteikti grib iegūt televīzijas uztvērēju, atstājot sievas ņemšanu vēlākam laikam, kad dzīves apstākļi būšot labāki. To aptaujā noskaidrojis franču kreisais laikraksts Liberation.

*

Pērļu lietus nolijis pār Sidnejas sintētisko pērļu fabrikantu Valu un viņa līgavu, pēc laulībām atstājot baznīcu. Sveicot jauno pāri pār viņu galvām nokaisīta pērļu šalts 500 dolaŗu vērtībā. Pērļu šalī bija daudz krustiņu, kas katrs veidots no 100 pērlēm. Taču lielāko pārsteigumu sagādājuši kāzu viesi. Redzot pērļu strautus visapkārt jaunajam pārim, kāzinieki aizmirsuši brīža nopietnību un pieklājības formas un rāpodami tvarstījuši pērles.